VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Nr 3 (181) Märts 2009 Hind 3 krooni

Pärandkultuuri inventeerimine meie vallas on alanud

Viimaste aastakümnete pöördelised sündmused on katkestanud meie seni põlvest põlve edasi kantud mälu. Et unustuse hõlma vajunud kultuurimärgid uuesti tähelepanu alla tuua, on algatatud pärandkultuuri objektide inventeerimine. RMK riigimetsa majandajana on seadnud eesmärgiks inventeerida kogu Eesti pärandkultuur, sõltumata maa- ja omandivormist.

Käesoleva aasta veebruaris käivitus projekt „Metsanduslik pärandkultuur – ühise kultuuriruumi avardaja". Tegevuste rahastaja on Euroopa Liit Interreg IVA Kesk-Läänemere programmi Lõuna-Soome ja Eesti piireületava koostööprogrammi kaudu ning Riigimetsa Majandamise Keskus. RMK projekti idee on inventeerida sõltumata maa- ja metsaomandist pärandkultuur Virumaal, Pärnumaal ja saartel. Projekti kestus on kolm aastat. Ligi miljoni euro suuruse projekti Eesti poole kuludest kaetakse 85% ELi struktuurifondidest, 15% kuludest on projekti taotlejate kanda.

Eelmiste põlvede jäljed maastikul

Pärandkultuuriks nimetatakse eelmiste põlvkondade tegutsemise jälgi maastikul. Levinumad pärandkultuuri objektid on taluhoonete asukohad, kiviaiad, vanad metsateed, veskikohad, pärimustega seotud kivid, puud ja allikad, lubja- ja tõrvapõletusahjud ning kohanimed, kuid pärandkultuuri tüübistik on võrreldamatult mitmekesisem.

Võtmeküsimus on teadlikkus

Kuna metsamaastikus ei ole toimunud nii suuri muutusi kui põllumajandusmaastikul, võib pärandkultuuri objekte kohata just metsas. Samas võivad metsas asuvaid pärandkultuuri objekte kahjustada raietööd. Seepärast on pärandkultuuri säilimise võtmeküsimus maaomanike ja maastikul tegutsejate teadlikkus, mis loob eelduse **omanikuhoiu** tekkeks. Pärandkultuuri inventuuri peaeesmärk on maastikus leiduvate ja unustuse hõlma vajunud inimtegevuse jälgede taasavastamine ja eeskätt

maaomanikele tutvustamine. Nii teab ja tunneb maaomanik oma metsa ka kultuuripärandist lähtudes ja oskab metsa majandamisel neid väärtusi hoida ja huvi korral teistelegi näidata. Pärandkultuuri objektid ei ole kaitse all ja neid pole plaanis ka tulevikus kaitse alla võtta – kultuurimärkide hoidmine on meie endi kätes.

Pärandkultuuri teabepäevade ja teavituskampaania käigus ning omavalitsuste toel on leitud projektis inventeerijatena osaleda soovijad. Märtsi algul korraldatud teoreetilisele koolitusele järgneb maikuus, vahetult enne välitööde algust, praktiline õppus looduses. Täna käib tõsine eeltöö arhiivis, kirjandusega, kaartide, Interneti jms abil ja valmistumine välitöödeks.

Väike-Maarja vallas inventeerivad pärandkultuuri Marju Metsman ja Janek Kivi. **Kutsume üles koostööle kodukandi pärandkultuuri jäädvustamisel.** Meiega saab ühendust telefonidel 526 3831 ja 5346 8016 ning elektronpostiaadressidel marju@v-maarja.ee, janek.kivi@mail.ee

Miks on pärandkultuuri kirjeldamine oluline?

- Tutvustamise teel tõstab paikkonna mainet, kohaliku rahva enesehinnangut ja väärtustab konkreetset omandit;
- võimaldab analüüsida ja hinnata objektide väärtust – see on edaspidi muinsuskaitse ja kultuuriväärtuste kaitse reserv;
- võimaldab luua ühtse andmebaasi seni arhiivides ja fondides laialiolevate üksikteadete asemel ning lisada sinna senitundmatuid kultuuriväärtusi;
- inventuuri tulemusel tekib andmestik, mis on abivahendiks metsamajanduslike otsuste tegemisel;
- võimaldab selgitustööga korraldada omanikukaitset objekti hävimise eest teadmatuse tõttu;
- teadlik kultuuriväärtuste kaitse metsas loob lisaväärtuse metsa sertifitseerimisel;
- võimaldab koostada kodulooturismi ja looduslooturismi õpperadasid ning marsruute;
- tõstab metsamaastiku üldist väärtust puhkealana;
- võimaldab edasisi uuringuid paikkondade elu ja töökultuuri võrdlevaks analüüsiks.

Kust leida lisainfot?

- Kõikides maaraamatukogudes on saadaval „**Väike pärandkultuuri käsiraamat**" (Tarang, L. jt 2007)
- Artikleid ja juhendmaterjali võib leida Eesti Metsaseltsi kodulehelt **www.metsaselts.ee**
- Pärandkultuuri objektide andmebaas asub Internetis aadressil **http://xgis.maaamet.ee**

Mida mina saan ära teha?

Mittekaitstava pärandkultuuri objektide hoid on omanikukeskne. Siin loeb ainult maaomaniku tahe ja soov. Vana taluaseme või kiviaia võsast puhastamine on jõukohane igaühele. Soovi korral võib pärandkultuuri objekte eksponeerida ka teistele huvilistele.

Marju Metsman
Janek Kivi

The project has applied for funding from the CENTRAL BALTIC INTERREG IV A PROGRAMME 2007–2013

EUROPEAN UNION EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND INVESTING IN YOUR FUTURE

Lennart Meri mälestuseks süüdatakse lõkked

Oleme püüdnud Väike-Maarja noori ülevallaliselt siduda - haridusfoorumi või noortefoorumi kaudu. Ka läinudsuvistel rahvakultuuripäevadel tegutsesid nii nooremad kui eakamad üheskoos.

Sel aastal langes valik Lennart Meri sünniaastapäevale, kutsutakse ju üleriigiliseltki mõttetalgutele. Meie kodukohas ja nüüd juba üle Pandivere koostööpiirkonna tulevad 29. märtsil noorteesindused kokku Ebaverre. Täpselt samal ajal kogunevad ka sõprusvalla noored Saaremaal Kaarma vallas. Tähistamaks Suure Lennu Kaart – meteoriidi rännet Ebaverest Kaalini ja meenutamaks Lennart Merit, loo uurijat ja valgustajat, tuleme Ebaverre, süütame lõkke kell 14.15. Saarlaste lõke sütib 14.30. Edasi hargnevad tegevused järgmiselt:

PAIKi juht Aivar Niinemägi kõneleb teemal "Miks oleme siin ja miks oleme just täna siin?" Esineb ka noorte esindaja. Ebavere tervisespordikeskuses toimuval ümarlaual keskendutakse mõttesuunale - minu Pandivere. Minu Pandivere, oled küll mu lähedal, aga kui palju ma õigupoolest sinust tean? Kaardistatakse noorte poolt teadvustatud Pandivere, sh iga väiksema paiga väärtused. Otsitakse teid, kuidas võimalikult paljud noored jõuaksid oma koha oluliste punktide juurde. Peetakse plaane ühise suve veetmise üle. Lõpetuseks ümarlauale annab Lennart Merile pikki aastaid lähedal viibinud inimene, Aksel Tamm ülevaate Lennart Merist kui inimesest.

Kui Aksel Tammelt kuuldakse Lennart Meri ühte poolust, siis Lennart Meri kui president saab valgustatud Väike-Maarja raamatukoguga koostöös valminud ja koolidesse saadetud seinalehe materjalide kaudu. Seeläbi on võimalik PAIKi ja Kaarma koolides läbi viia viktoriin teemal "Lennart Meri kui president", Simuna ja Kaarma koolides viiakse läbi *online*-viktoriin.

Loodame, et 29. märts saab olema nii koolinoori kui kõiki vallaelanikke liitvaks ja ühendavaks ning uusi ideid ja tegevusplaane loovaks päevaks. Kohtumiseni Ebaveres!

Olga Mets
haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

Kiltsi farmi rekonstrueerimise ja taaskäivitamise keskkonnamõjude hindamise avalik väljapanek ja avalik arutelu

Väike-Maarja Vallavalitsus teatab keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande valmimisest, aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust.

Väike-Maarja Vallavalitsus algatas 9. oktoobri 2007. a korraldusega nr 461 Väike-Maarja vallas Kiltsi farmi (katastriüksusel: 92701:004:0145) rekonstrueerimise ja taaskäivitamise keskkonnamõju hindamise.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on kasutusele võtta olemasolev, kuid tühjana seisev Kiltsi seafarm. Kasutusele võtmiseks tuleb kompleks rekonstrueerida, et see vastaks tänapäevastele hügieeni-, loomakasvatus- ning keskkonnanõuetele. Keskkonnamõju algatati 1400 emise kohta, aastaseks toodanguks 34 000 põrsast. Samuti toodetakse farmis põhiemisekari (ca 700 nooremist aastas). Sigade nuumamist ei toimu.

Arendaja on OÜ Põlva Peekon (aadress: 70101 Viiratsi vald, Viljandimaa; kontaktisik Terje Küla, tel. 514 0338, faks 4351 919, e-post: terje@ekseko.ee).

Otsustaja on Väike-Maarja Vallavalitsus (aadress: Pikk 7, Väike-Maarja, 46202; kontaktisik Leie Arula, tel. 329 5768, e-post: leie.arula@v-maarja.ee).

Keskkonnamõju hindamise läbiviijaks on ELLE OÜ, keda esindab Toomas Pallo, KMH litsents nr 0090, (aadress Lai 31, Tallinn 10133, telefon 6117690, e-post: elle@environment.ee; kontaktisik Kaupo Heinma).

Keskkonnamõju hindamise aruandega on võimalik tutvuda ajavahemikul **30.03.09-14.04.09:**

1. Väike-Maarja Vallavalitsuse kantseleis aadressil Pikk 7, 46202 Väike-Maarja, Lääne-Virumaa, vallavalitsuse lahtioleku aegadel ja Väike-Maarja valla kodulehel www.v-maarja.ee
2. Kiltsi raamatukogus aadressil Turu 13, 46201 Kiltsi alevik Lääne-Virumaa, raamatukogu lahtioleku aegadel.
3. OÜ Põlva Peekon kontoris, 70101 Viiratsi vald, Viljandimaa, tel 514 0338.
4. ELLE OÜ kontoris, aadressil Lai 31, 10133 Tallinn ning kodulehel www.environment.ee

Avaliku väljapaneku ajal (30.03.09-14.04.09) saab KMH aruande kohta esitada kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi otsustajale (Väike-Maarja Vallavalitsusele) ja eksperdile (ELLE OÜ).

Keskkonnamõju hindamise aruande avalik arutelu toimub 14.04.2009 algusega kell 16:00 Kiltsi mõisas.

Ebavere tervisespordiradadel peeti ööpäevaringset suusasõitu

MTÜ Ebavere Tervisespordikeskus korraldas Eesti esimese 24 tunni meeskondliku suusasõidu Ebavere radadel, kus üksteiselt võtsid mõõtu 11 viieliikmelist võistkonda, nende seas ka üks naiste tiim. Osavõtjate seas oli kolm kohalikku võistkonda – 5., 6., ja 11. (vaata tulemusi allpool). Suusatajate jõuproov toimus valgustatud suusarajal 6 km pikkusel vabatehnikaringil ja vaba vahetusega teatevõistlusena. Võistluse lõpetasid kõik 11 startinud võistkonda, kokku läbiti ööpäevaga 4674 km.

MTÜ Ebavere Tervisespordikeskus tänab Inna Maršalovat, Urmas Kullast ja Aimar Türbsali!

EBAVERE 24 H SUUSASÕIDU TULEMUSED:

1. Tartu SUKL 91-95 81 ringi- 486 km
91 Kristjan Oolo, 92 Kasper Abel, 93 Toomas Even, 94 Tarmo Napa, 95 Rando Rüütli

2. Männikumägi 61-65 79 ringi- 474 km
61 Madis Lepiksaar, 62 Asso Kesaväli, 63 Siim Holtsman, 64 Joonas Oja, 65 Priit Randman

3. Siljasport 31-35 77 ringi- 462 km
31 Indrek Pak, 32 Paul Põldsaar, 33 Marek Eerik, 34 Raido Luuk, 35 Indrek Ivask

4. V.S. SKI TEAM RAKVERE 71-75 76 ringi- 456 km
71 Jaanus Bauman, 72 Jaanis Kregimets, 73 Rauno Kurg, 74 Toomas Übius, 75 Ivo Mäe

5. RK Ebavere SUKL 111-114,116 75 ringi- 450 km
111 Rain Kuldjärv, 112 Rannel Köster, 113 Raul Kütt, 114 Siim Sarapu, 116 Allar Adamson

6. Ebavere 101-105 71 ringi- 426 km
101 Aimar Türbsal, 102 Kalle Kriit, 103 Madis Türbsal, 104 Indrek Kesküla, 105 Sulev Saar

7. Paju Pojad 51-54,56 67 ringi- 402 km
51 Teet Paju, 52 Priit Rooden, 53 Mait Rooden, 54 Kaarel Schmidt, 56 Kaspar Viks

8. Waterworld Expedition 81-85 65 ringi- 390 km
81 Alar Vettik, 82 Rasmus Talviste, 83 Einari Talviste, 84 Hannes Hermaküla, 85 Martin Sepping

9. Sisekaitseakadeemia 21-25 64 ringi- 384 km
21 Urmas Paejärv, 22 Oliver Purik, 23 Margus Möldri, 24 Tagne Tähe, 25 Uno Silberg

10. Naiste võistkond 1-5 63 ringi- 378 km
1 Margit Beilmann, 2 Geidi Kruusmann, 3 Siret Pärtel, 4 Signe Liblikmann, 5 Maris Kaarjärv

11. A.Le Coq 41-45 61 ringi 366 km
41 Mait Liblikmann, 42 Jaanus Toiger, 43 Kadi Jääger, 44 Marko Teidla, 45 Urmo Väizanen

Väike-Maarja jäätmejaamas ei võeta enam vastu ehitusjäätmeid

Alates 1. aprillist 2009 ei võeta Väike-Maarja jäätmejaamas enam vastu ehitusjäätmeid (eterniiti ja kivi-betooni).

Jätkuvalt saab viia Väike-Maarja ja Simuna jäätmejaamadesse: ohtlikke jäätmeid, olmeelektroonikat, suuremõõtmelisi jäätmeid, vanapaberit-pappi, pakendijäätmeid, lehtklaasi, vanarehve ja metallijäätmeid.

Väike-Maarja jäätmejaam on avatud **N-R 15-19** ja **L-P 10-17**. Simuna jäätmejaam on avatud **N-R 14-18** ja **L 10-14.**

Ühine jäätmekava 2009-2014

Tulenevalt jäätmeseadusest koostatakse jäätmehoolduse kavandamiseks riigi ja kohaliku omavalitsuse üksus(t)e jäätmekava, kus käsitletakse jäätmehoolduse olukorda, selle korraldamise ja tõhustamise eesmärke ning meetmeid eesmärkide saavutamiseks.

Vabariigi Valitsuses võeti 29. mail 2008. a korraldusega nr 234 vastu riigi jäätmekava, mille olulisemaks muudatuseks 2008-2013 on, et kui senini toimus valdavalt segajäätmete ladestamine prügilatesse, siis uuteks suundadeks on kas jäätmepõletus spetsiaalsetes jäätmepõletustehastes või selle alternatiivina segajäätmetest jäätmekütuse tootmine.

Tamsalu, Väike-Maarja, Rakke ja Laekvere vallad otsustasid järgnevaks viieks aastaks koostada ühise jäätmekava. Ühise jäätmekava koostamise eesmärgiks oli kirjeldada piirkonna valdade jäätmehoolduse tänast hetkeseisu, tuua välja probleemid ja mõelda, kuidas minna edasi. Ühise jäätmekava rakendamisel on märksõnadena määratletud jäätmetekke stabiliseerimine, jäätmete taaskasutamise suurendamine, keskkonna- ja terviseriskide vähendamine ning majanduslikult ja sotsiaalselt vastuvõetava jäätmemajanduse rakendamine. Esmatähtis on seejuures kõigi jäätmetekitajate haaramine jäätmekäitlus-süsteemi ja jäätmete eelsorteerimise tõhustamine.

Ühise jäätmekava kohaselt tahame jätkata jäätmete liigitikogumise arendamist – jäätmejaamade ja -majade ning kompostimisväljakute ehitamist või täiustamist. Samuti plaanime neljas vallas korraldada ühiseid jäätmealaseid kampaaniaid nii haridusasutustele kui elanikkonnale. Samuti tuleb perioodil 2009-2014 sulgeda keskkonnanõuetele vastavalt Rakke prügila.

"Tamsalu, Väike-Maarja, Rakke ja Laekvere valdade jäätmekava 2009-2014" avalikel väljapanekutel ja istungitel täiendusi ja ettepanekuid jäätmekavasse ei tehtud. Väike-Maarja Vallavolikogu võttis "Jäätmekava 2009-2014" vastu 25.02.2009 määrusega nr 3.

Leie Arula
keskkonnanõunik

Väike-Maarja valla tänavavalgustusest

Väike-Maarja vallavalitsus arutas tänavavalgustuse väljalülitamise küsimust ja otsustas jätta tänavad ja külakeskused valgustatuks kuni 1. aprillini. Pärast seda jääb valgustatuks Väike-Maarja aleviku keskväljaku piirkond.

Juba üle 15 aasta on tänavavalgustus vallas kevadeti 15. aprillil välja lülitatud ja suve lõpul 1. septembriks taas sisse lülitatud. Sellel aastal toimub väljalülitamine kaks nädalat varem. Tänavavalgustus lülitatakse taas sisse, nagu varasematel aastatelgi kooliaasta alguseks, kuid tänavu erinevusega, et selleks ajaks luuakse võimalus valgustuse väljalülitamiseks öisel ajal – praeguste plaanide järgi kella kaheteistkümnest kuni kella viieni. Öise väljalülitamise kellaajad võivad enne septembrit veel täpsustuda.

Vallavalitsuse eesmärgiks ei ole vallaelanike turvalisuse vähendamine ja tänavavalgustuselt püütakse säästa võimalikult mõistlikkuse piires.

Fortum Termest alandas sooja hinda

Fortum Termest AS alandas 1. märtsist kaugkütuse müügihinda. Endise 976,40 krooni asemel tuleb Väike-Maarja võrgupiirkonnas sooja eest tasuda 830,70 kr/MWh. Hinnale lisandub käibemaks 18%.

Maagaasi hind saavutas maksimumi (üle 6,7 kr/m^3) 2008.a. oktoobris-novembris ja on nüüd pööranud langusele.

Soojuse hind langeb esimesena piirkondades, kus see oli arvestatud kõrgeima kütuse hinnaga ja hiljem nendes, kus kütuse hind on kooskõlastatud soojuse hinnast madalam. See tähendab, et erinevatel kaugkütte-ettevõtjatel ja isegi ühe firma erinevates piirkondades langeb soojuse hind eri ajal.

Vallavolikogus. Vallavalitsuses

25. veebruari vallavolikogus

* Kehtestati hooldajatoetuse maksmise kord. Seni maksti puudega laste hooldajatele toetusi sotsiaalkindlustusameti poolt, alates 1. märtsist otsustab toetuse maksmise kohalik omavalitsus.
* Kinnitati Tamsalu, Väike-Maarja, Rakke ja Laekvere valdade ühine jäätmekava aastateks 2009-2014.
* Võeti vastu Väike-Maarja alevikus Kolde tn 9 asuva kinnistu detailplaneering vastavalt Rakendusgeodeesia ja Ehitusgeoloogia Inseneribüroo OÜ tööle;
* Maavanemale otsustati teha ettepanek kinnitada vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saajate osaline nimekiri alljärgnevalt: kinnitada vaba põllumajandusmaa nr **KV-3** (pindalaga 7,1 ha) kasutusvaldusesse saajaks **AS Vao Agro**; kinnitada vaba põllumajandusmaa nr **KV-5** (pindalaga 15,7 ha) kasutusvaldusesse saajaks **Jaak Aader;** kinnitada vaba põllumajandusmaa nr **KV-6** (pindalaga 0,8 ha) kasutusvaldusesse saajaks **Jaak Aader;** kinnitada vaba põllumajandusmaa nr **KV-7** (pindalaga 9,7 ha) kasutusvaldusesse saajaks **Rein Möldre;** kinnitada vaba põllumajandusmaa nr **KV-8** (pindalaga 21,1 ha) kasutusvaldusesse saajaks **Jaak Aader;** mitte kinnitada vabale põllumajandusmaale nr **KV-37** kasutusvaldusesse saajat. Diana Seepter selgitas maa kasutusvaldusesse saamise korda: igat konkreetset maatükki käsitletakse eraldi. Iga konkreetse tüki taotlejale on saadetud eraldi kiri informatsiooniga, kes sama tükki taotlevad, et nad saaksid omavahel ühendust võtta ja kokku leppida.
* Kinnitati muudatused Väike-Maarja valla kohalike teede nimekirjas.

Info

Ilme Rikken-Gavronski: päevakorras on SEB Väike-Maarja pangakontori sulgemine, kas vallavalitsus on sellega tegelenud?

Olev Liblikmann: SEB juhatuse poolt on vastu võetud otsus sulgeda rida SEB pangakontoreid, tegime kirja peakontorisse, lubasime rendihindu alandada jne, aga vastati, et pole huvitatud.

Ilme Rikken-Gavronski tegi ettepaneku saata pöördumine ka volikogu poolt.

Sven Kesler: milliseid struktuurseid muudatusi kavatsete ellu viia? Kas on plaanis juhatuse tasandil teatud poliitilisi otsuseid vastu võtta? Nt Kiltsi Põhikooli sulgemine või reorganiseerimine jne.

Olev Liblikmann: loomulikult arutame erinevad kokkuhoiu võimalusi.

Sven Kesler: kas me saame komisjonides koalitsioonipoolsed ettepanekud eelarve tasakaalu viimiseks?

Olev Liblikmann: jah.

3. märts vallavalitsuses

* Kiideti heaks Ebavere küla Kännu talu puurkaevu rajamise projekti aruanne.
* Määrati projekteerimistingimused OÜle Käidukeskus projekteeritavatele 10/0,4kv õhu- ja kaabelliinidele Harju maaüksusest Maretaru-Uuetoa maaüksuseni.
* Alates 23. märtsist otsustati välja lülitada Väike-Maarja vallavalitsuse halduses olev tänavavalgustus. Väike-Maarja aleviku keskväljakul lülitatakse tänavavalgustus välja alates kell 24.00.

10. märts vallavalitsuses

* Nõustuti kasutusloa väljaandmisega Jaotusvõrk OÜle AS Diner Liivaküla noorkarjalauda elektri maakaabelliinile Liivaküla külas.
* Anti nõusolek Heiki Pärnamägile puurkaevu rajamiseks Ebavere külas.
* Määrati projekteerimistingimused üksikelamu ja sauna püstitamiseks Vesiveski kinnistul Äntu külas.
* Muudeti Väike-Maarja jäätmejaama lahtioleku aegu alates 01.04.2009.a. Jäätmejaam on avatud neljapäeval ja reedel kell 15.00-19.00, laupäeval ja pühapäeval kell 10.00-17.00.
* Seoses Väike-Maarja valla jäärajasõidu meistrivõistluste II etapi korraldamisega anti MTÜle Rallistar nõusolek 13.03 Simuna alevikus Kooli tänava liikluseks sulgemiseks ja võistluste läbiviimiseks öisel ajal.
* ASile Go Bus Rakvere määrati bussiliini nr 39 dotatsioon 2009. aasta veebruarikuu eest summas 7 044.80 krooni.

17. märts vallavalitsuses

* Rahuldamata jäeti Aico Agro AS-i (pankrotis) vaie Aavere külas asuvate ehitiste juurde kuuluva maa ostueesõigusega erastamise küsimuses.
* Heiki Pärnamägile anti välja puurkaevu kasutusluba Ebavere külas.
* Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse akende palede viimistluseks esitati järgmised hinnapakkumised (pakkumise hind koos käibemaksuga): AS Pandivere Ehitus - 81 243 krooni, OÜ Äntu Ehitus - 69 266 krooni ja AS Antaares - 50 771 krooni. Edukaks kinnitati AS Antaares pakkumine - 50 771 krooni.
* Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse akende vahetamiseks esitati järgmised hinnapakkumised (pakkumise hind koos käibemaksuga) : AS Klaasmerk - 159 991.75 krooni, Lawrence OÜ - 189 493.17 krooni, AS Glaskek Narva - 165 548 krooni OÜ Joveld - 180 037.77 krooni. Edukaks kinnitati ASi Klaasmerk pakkumine -159 991.75 krooni.
* Otsustati välja kuulutada riigihange „Väike-Maarja valla toitlustusteenus 2009-2012" avatud pakkumismenetluse korras. Kinnitati pakkumise kutsedokumendid. Hanke läbiviimiseks moodustati komisjon koosseisus: esimees: vallavanem Olev Liblikmann, liikmed: abivallavanem Kaarel Moisa, vanemökonomist Mati Kanarik, jurist-nõunik Peeter Rahnik ning Väike-Maarja Gümnaasiumi ja Õppekeskuse direktor Raili Sirgmets. Komisjon teeb vallavalitsusele ettepaneku pakkujate kvalifitseerimiseks, pakkumiste vastavaks (mittevastavaks) ja edukaks tunnistamiseks või tagasi lükkamiseks ning hankelepingu sõlmimiseks hiljemalt kahe kuu jooksul.
* Maie Rannale anti kasutusluba elamule Lai tn.8 Simuna alevikus

19. märtsi vallavolikogus

* Tagada projekti "Väike-Maarja Gümnaasiumi renoveerimine" omafinantseerimine 15 % projekti abikõlblikest kuludest summas kuni 3 miljonit krooni ja projekti mitteabikõlblike kulude katmine Väike-Maarja vallaeelarvest.

24. märtsil vallavalitsuses

* Kiideti heaks Ebavere küla Möldri talu puurkaevu rajamise projekti aruanne.
* OÜ-le Jaotusvõrk väljastati ehitusload eramu Pärnamäe MÜ liitumine madalpingel Ebavere külas ja eramu Mätase MÜ liitumine madalpingel Ebavere külas. Ehitusload kaotavad kehtivuse, kui elektriliinide rajamist ei ole alustatud kahe aasta jooksul ehituslubade väljastamise päevast arvates.
* Otsustati edastada lisaeelarve eelnõu volikogule.
* Alates 1. aprillist otsustati välja lülitada Väike-Maarja vallavalitsuse halduses olev tänavavalgustus. Väike-Maarja aleviku keskväljakul lülitatakse tänavavalgustus välja alates kell 24.00. Kehtetuks tunnistati vallavalitsuse 03.03.2009 samasisuline korraldus.

Postipank - pank igas postkontoris

1. aprillist lõpetab töö SEB Väike-Maarja harukontor. Pangateenus on edaspidi kättesaadav Väike-Maarja postkontoris, kus SEB ja Eesti Posti koostöös alustab tööd elektrooniline postipank.

AS Eesti Post ja AS SEB Pank on Postipanka üheskoos arendanud juba üle 10 aasta ning täna kasutab Postipanga teenust rohkem kui 20 000 klienti. Eesti Postil on 418 postiasutust üle Eesti, neist 213-s pakutakse elektroonilist postipanga teenust.

Postipank on maapiirkondades kodulähedaseim, kiireim ja odavaim viis igapäevaste rahaasjade ajamiseks. Teenus on kättesaadav ka väiksemates kohtades, kus teised pangakanalid puuduvad. Kliendile on see mugav, lihtne ja turvaline – postitöötaja maksab raha välja isikuttõendava dokumendi alusel, vajadusel klienti abistades.

Postipank sobib ka mitterahaliste pangatehingute tegemiseks. Postipangas saab peale konto avamise ja pangakaardi võtmise sõlmida ka igapäevasteks arveldusteks vajalikke pangalepinguid – otsekorralduse, püsikorralduse, internetipanga, telefonipanga, tähtajalise- või kasutushoiuse lepinguid. Lisaks saab maksta arveid, teha rahaülekandeid, välja võtta ja sisse maksta sularaha, vaadata kontojääki ja võtta kontoväljavõtet.

Postipangas saab tehinguid teha kõikide pankade Eestis väljastatud pangakaartidega. Samas on postkontoris võimalik SEB klientidel vormistada Postipanga kaart – see on mõeldud inimestele, kes soovivad kaarti kohe kätte saada, ei soovi tasuda kaardi väljastamise tasu ega kuuhooldustasu. Postipanga kaarti saab kasutada Postipangas ja SEB pangaautomaatides sularahatehingute ja maksete tegemisel.

Seenior- ja juuniorklientidele on sularaha väljavõtmine SEB elektroonilises postipangas tasuta, kui korraga välja võetav summa ei ületa 1000 krooni. Kui korraga soovitakse võtta suurem kogus, siis lisandub teenustasu 0,25% väljavõetavast summast (minimaalselt 20 kr). Teiste pankade klientidele lisandub teenustasule Kaardikeskuse poolt võetav pangakaardi ristkasutustasu ning seeniorkliendi soodustust sularaha väljavõtul ei kehti.

Postipanga teenuste kohta saab lugeda SEB ja Eesti Posti kodulehekülgedelt: www.seb.ee ja www.post.ee. Täiendavat konsultatsiooni saab postipangast, SEB Rakvere kontori telefonil 6658210 või SEB infotelefonil 665 5100.

Väike-Maarja postkontor on avatud:
E, K, N, R 8.00 – 15.00
T 8.00 – 16.00
L 8.00 – 12.00

ARVAMUS: Kas keegi teab kedagi, kes teaks midagi, mis toimub Väike-Maarja vallas?

Sven Kesler
vallavolikogu liige

Majanduslangus võtab järjest enam reaalset kuju ja tunnetame selle süvenemist läbi iseenda või lähedastega toimuva. Uudiste läbivateks teemadeks Eestis on toimetulek, tööpuudus, majanduse käekäik. Ka Riigikogu arutas vahetult eriti tähtsa küsimusena tööpuuduse ja -hõivega seonduvat. Samuti on olnud tähelepanu keskpunktis Riigieelarve kärpimise arutelud. See on ka loomulik, sest demokraatlikus ühiskonnas on üldsus alati enne informeeritud avaliku võimu kavatsustest, mida antud olukorras ette võtta. Kummaline on aga asjade käik Väike-Maarja vallas.

Sõnumitoojat ei tapeta

Juba pikemat aega taban end mõttelt - milleks on meie vallas vaja vallavanemat ja volikogu esimeest. Ei meenu ühtegi korda, mil volikogu ja alaliste komisjonide liikmetele oleks valla esimesed mehed volikogu istungiks saadetud materjalides tutvustanud omi mõtteid. Ikka ja jälle kirjutab valla ökonomist Mati Kanarik, mida tuleks teha või mida peaks tegemata jätma. Erandiks ei ole ka volikogu või komisjoni istungid. Eelnevat kokku võttes võib järeldada, et meie valla juhtidel puudub oma arvamus või ei olda lihtsalt pädevad. Ette lükatakse sõnumitooja, sest teda vana sõjatava kohaselt ju ei tapeta!

2009. aasta vallaeelarve on surnud, elagu lisaeelarve!

Vallajuhtide otsustamatus 2009. aasta eelarve planeerimisel on eeltoodu kurb jätk. Eelarve menetlemise käigus novembris selgus, et projekt oli koostatud 2008. aasta prognoositud laekumiste baasilt, ehk ülioptimistlik. Kriitika tulemusena koostati detsembriks reaalsem eelarve projekt ja lisaks koostati ka nn must eelarve ligi kahe miljoni krooni kärpeks juhuks, kui olukord veelgi halveneb. Seega oli valla juhtkond teadlik ja sunnitud kriitika survel valmistuma halvemaks. Veebruaris toimunud volikogu istungil vallavanema küsitlemisel kinnitas viimane, et negatiivne lisaeelarve projekt esitatakse komisjonidele tervikuna arutamiseks. Juhtus aga see, mida oli karta. Sotsiaal-, majandus- ja maakomisjonid projekti enne komisjoniistungit ei näinudki. Haridus- ja kultuurikomisjonil see võimalus õnneks veel viimasel minutil oli.

Eelarve peaks olema kogukondlik kokkulepe

2008. aasta vallaeelarve oli 108 miljonit krooni. 2009. aasta eelarve vähenes 91 miljonile kroonile. Lisaeelarvega on planeeritud eelarvet veel vähendada 9,1 miljoni krooni võrra!

Eelarve vastuvõtmine on kavas juba märtsi volikogus. Valla ajalehes ei ole vallajuhtidelt viimaste kuude jooksul ilmunud sõnagi kavandatavatest meetmetest või olukorrast vallas. Kui vallaeelarve vähendamine 26 miljoni võrra ei ole selgitamist väärt, siis mis on meie valla juhtide jaoks üldse oluline?

Eelarve on kokkulepe, kus kajastatakse laekuvad tulud, mida kavatsetakse ära teha ja milliseid kulutusi selleks planeeritakse. Eelarve peab olema ka jätkusuutlik, et järgnevatel aastatel ei peaks tegema drastilisi muutusi. Kui jätame kõrvale välised majanduskeskkonnast põhjustatud tegurid, siis kannatab meie eelarve krooniliselt planeerimatuse all. Puuduvad põhjendatud strateegilised eesmärgid, kuhu kavatsetakse välja jõuda või on eesmärgid ebareaalsed.

Sobimatu lisaeelarve

Vaevalt poole lehekülje pikkuses sõnumitooja autorlusega eelarve seletuskirjas puuduvad sisulised kommentaarid, strateegilised eesmärgid. Silpide keeles räägitakse eelarve tabeli kõrvalveerus küll teatud kuluartiklite vähendamisest või ära jätmisest. Põhjendused ja selgitused, ka ülevaatlikud kokkuvõtted kulude lõikes, miks kõike just nii tehakse, puuduvad. Paar nädalat tagasi otsustas Simuna halduskogu volikogu esimehe ettepanekul Avanduse mõis maha jätta! Homme tullakse välja võib-olla veel hullemate ideedega... Kaua võib!

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja: Väike-Maarja Vallavalitsus, Pikk 7, 46 202 Väike-Maarja, http: //www.v-maarja.ee
Toimetaja: Marju Metsman, tel 329 5758, 526 3831, marju@v-maarja.ee Kaastööd, teated saata hiljemalt iga kuu 5. kuupäevaks. Toimetus võib tekste lühendada. **Trükitud:** AS Trükikoda TRÜKIS, Pargi 27F, 41 537 Jõhvi. Ilmub kord kuus. Tiraaž 1200 eksemplari.

Millist abi on võimalus saada vallavalitsuse sotsiaalosakonnast?

Sotsiaalosakonnal uus juhataja
Alates 2. veebruarist on Väike-Maarja vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhatajaks **Maia Heinsoo**, kes 1993-2005. a töötas Tamsalu linna sotsiaalnõunikuna, 2006. a jaanuarist 2.veebruarini 2009 Väike-Maarja vallavalitsuses lastekaitsespetsialistina. Maial on kesk-eri haridus ning ta on läbinud kolmeaastase sotsiaaltöökoolituse.

SOTSIAALTEENUSED

Sotsiaalnõustamine
Sotsiaalnõustamine on isikule vajaliku teabe andmine sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsest, abistamine konkreetsete sotsiaalsete probleemide lahendamisel edaspidise toimetuleku soodustamiseks. Sotsiaalnõustamisega tegelevad vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja, sotsiaaltööspetsialist ja lastekaitsespetsialist.

Eluasemeteenused
Sotsiaalpinnale või hoolekandeasutusse paigutamise vajaduse määratlemine ja korraldamine, millega tegeleb sotsiaalosakonna juhataja.

Avahoolduse teenused

Koduteenused üksikvanurile või puudega inimesele: toiduainete ja ravimite kojuviimine, pesemisvõimaluse ja pesupesemise korraldamine, kütte hankimine, transpordi korraldamine jne. Inimestel, kes soovivad taotleda koduteenuseid, tuleb esitada vallavalitsusele avaldus, milles põhjendada oma soovi kõrvalabi saamiseks. Koduteenuste vajadusest võivad teatada ka naabrid, sugulased, perearst jt. Pärast avalduse või teate saamist teeb sotsiaaltöötaja nädala jooksul kodukülastuse, mille käigus hindab kõrvalabi vajava isiku toimetulekuvõimet ja selgitab välja koduteenuste vajaduse.

Sotsiaaltöötaja täidab abivajaja kaardi ning koduteenuste osutamise hooldamiskava. Otsuse koduteenuste osutamise või sellest keeldumise kohta teeb sotsiaalosakonna juhataja hiljemalt kahe nädala jooksul taotluse esitamisest ja teatab sellest kirjalikult kõrvalabi vajavale isikule. Koduteenuste osutamise lepingu, abivajaja kaardi ja hooldamiskava vormi, koduteenuste loetelu ja hinnad ning teenuste eest tasumise korra kehtestab Väike-Maarja vallavalitsus.

Hooldustöötajat tasustatakse valla eelarvest vastavalt töölepingule. Koduteenuseid osutatakse kõrvalabi vajavatele isikutele üldjuhul tasuta. Kui kõrvalabi taotleval isikul on olemas seadusjärgsed ülalpidajad, kes mõjuva põhjuseta ei täida ülalpidamiskohustust lähtuvalt perekonnaseadusest, rakendatakse hooldusele võtmisel teenustasu.

Koduteenuseid osutavad hooldusõed:
Luule Matrov – kogu valla piirkond,
Krista Mihhailova - Väike-Maarja alevik,
Aino Midt - Kiltsi piirkond,
Koidu Bork - Triigi piirkond,
Ene Kesküla - Simuna piirkond,
Riina Rajaste - Käru küla.

Tervisespetsialistina töötab Ene Kinks, kes tegeleb terviseedendamisega vallas – korraldab tervist edendavaid päevi jne.

Lastekaitsealased teenused
16. veebruarist töötab lastekaitsespetsialistina **Tiia Kaselo**. Tiia on lõpetanud Väike-Maarja Keskkooli ja 2005. a Lääne-Virumaa Kutsekõrgkoolis sotsiaaltöö eriala. Töötanud varem Väike-Maarja Hoolekande ja Tervisekeskuses sotsiaaltöötajana.

Laste ja perede nõustamine: probleemid laste koolikohustuse täitmisega; lastekasvatamisega seotud vaidluste lahendamine; lastega suhtlemise korra määramine, kui vanemad ei ole kokku leppinud, kuidas lahus elav vanem võtab osa lapse kasvatamisest; erivajadusega lastele sobiva arengu- ja õpilaskeskkonna leidmine, jne; järelvalve lastega perede üle, laste turvalisuse tagamise üle nii kodus, koolis kui tänaval; vanemliku hoolitsuseta lapse perekonnas hooldamine.

Vanemliku hoolitsuseta laste elu korraldamine:
vajadusel lapse eraldamine perekonnast; paigutamine turvakodusse või lastekodusse; abi iseseisvasse ellu astumisel.

Alaealiste isiklike ja varaliste õiguste / huvide kaitse
Vald kui eestkosteasutus:
* kaitseb alaealise huve tsiviil- ja kriminaalprotsessidel;
* annab hinnangu alaealiste varadega teostatavatele tehingutele.

Hoolekandekomisjon, mille koosseisu kuuluvad koolide õppealajuhatajad, lastekaitsespetsialist, noorsoopolitseinik ja tervisespetsialist, käib koos vastavalt vajadusele. Sel aastal on toimunud üks kokkusaamine.
Komisjoni ülesanded:
* ettepanekute ja soovituste esitamine vallavalitsusele abi osutamiseks lastele, lastega perekondadele ja teistele lapsi kasvatavatele isikutele;
* ettepanekute tegemine vallavalitsusele laste tervishoiu, hariduse, töö, puhkuse, huvitegevuse ja hoolekande korraldamiseks;
* abi osutamine vallavalitsusele lapsi arendavate ja toetavate sihtprogrammide ja projektide väljatöötamisel ja elluviimisel;
* ettepanekute tegemine vallavalitsusele lapse eraldamisel perekonnast, eestkostele andmisel, tugiisiku leidmisel, perekonda hooldamisele andmisel, järelhoolduse korraldamisel, nõustamisel ja rehabiliteerimisel;
* laste ja lapsi kasvatavate isikute vaidluste läbivaatamine, vajadusel lapse enda arvamuse väljaselgitamine;
* abi osutamine vallavalitsusele koolikohustuse mittetäitjate, käitumisprobleemidega õpilaste ja õpiraskustega õpilaste ning nende perekondade väljaselgitamisel, ettepanekute tegemine ja arvamuste andmine lapse ja õpetajate vahelistele probleemidele koolikartuse ja koolikiusamise kohta;
* ettepanekute tegemine ja järelepärimiste esitamine sotsiaalosakonnale vajalike muudatuste tegemiseks laste koduses kasvatamises, järelevalves, järelehoolduses, tugiisiku leidmisel perekondade või abivajajatele ja preventiivse sotsiaaltöö korraldamisel perekondadele.

TOETUSED

Toimetulekutoetuse, sotsiaaltoetuste ja hooldajatoetuse avaldusi võtab vastu sotsiaaltööspetsialist Eve Hiietamm.

Toimetulekutoetus
Toimetulekutoetuste arvestamiseks on Väike-Maarja vallavolikogu kehtestanud eluruumi alaliste kulude piirmäärad.
Toimetulekutoetuse määramisel võetakse arvesse Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi, mis on 18 m² üldpinda iga liikme kohta ja lisaks 15m² perekonna kohta. Üksi elava pensionäri eluruumi normpinnana kahetoalise korteri puhul korteri üldpind ja suurema arvu tubade puhul mitte rohkem kui 51m².

Eluruumi alaliste kulude piirmäärad
Toimetulekutoetuse määramisel võetakse arvesse jooksval kuul tasumisele kuuluvad eluruumi alalised kulud kehtestatud piirmäärade ulatuses:
1) tegelik korteriüür või hooldustasu – 8 krooni eluruumi normpinna 1 m² kohta;
2) kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus - soojusenergia maksumus tsentraalse soojusvarustusega eluruumides kuni 25 krooni eluruumi köetava normpinna 1 m² kohta. Kütuse maksumus individuaalmajades ja tsentraalkütteta eluruumides ajavahemikus 1. oktoobrist 30. aprillini - 22 krooni eluruumi köetava normpinna 1 m² kohta kuus. Soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus kuni 80 krooni ühe elaniku kohta kuus;
3) tarbitud külma vee maksumus - kuni 28 krooni ühe elaniku kohta kuus;
4) tarbitud kanalisatsiooniteenuse maksumus - kuni 36 krooni ühe elaniku kohta kuus;
5) tarbitud elektrienergia maksumus - kuni 150 kWh perekonna esimese liikme kohta kuus, iga järgneva liikme kohta kuni 60 kWh kuus;
6) tarbitud majapidamisgaasi maksumus - 1-2 elaniku kohta kuni 2 ballooni (ühe ballooni netokaal kuni 21 kg) aastas. 3 ja enama elaniku kohta kuni 4 ballooni (ühe ballooni netokaal kuni 21 kg) aastas;
7) maamaksukulud, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind - kuni 0,50 krooni 1 m² elamualuse pinna eest kuus;
8) hoonekindlustuse kulud, mis on arvestatud kasutatavale eluruumile - 0.50 krooni eluruumi 1 m² kohta kuus;
9) prügiveo kulud kuni 25 krooni ühe elaniku kohta kuus;

Eluruumi alaliste kulude arvestamine toimub teenuse osutaja või kauba müüja poolt väljastatud arvete ja maksekviitungite alusel. Eluruumi alaliste kulude tasumisel varem tekkinud võlgnevust ei arvata toimetulekutoetuse määramisel jooksval kuul tasumisele kuuluvate eluruumi alaliste kulude hulka ja see ei kuulu katmisele toimetulekutoetuse vahendite arvelt.

Sotsiaaltoetused
2009. aastaks kehtestati sotsiaaltoetuste piirmäärad järgnevalt: küttetoetus - 2500 krooni, sünnitoetus - 3000 krooni, juubelitoetus - 300 krooni, matusetoetus - 1000 krooni.

Hooldajatoetus (muutused 2009. aastast)
Hooldajatoetust raske ja sügava puudega täiskasvanud inimeste hooldajatele hakkasid omavalitsused maksma 1. aprillist 2005. a. Vastavalt vallavolikogu poolt vastu võetud uuele korrale lisanduvad sel aastal toetused keskmise, raske ja sügava puudega 3-18aastaste laste hooldajatele, kelleks on mittetöötavad lapsevanemad, võõrasvanemad või eestkostjad. Hooldaja määramiseks ja hooldajatoetuse saamiseks tuleb lapsevanemal, võõrasvanemal või eestkostjal pöörduda valla sotsiaalosakonda. Hooldajatoetuse taotlejal tuleb esitada vallavalitsusele kirjalik taotlus, isikut tõendav dokument, arstliku ekspertiisi otsus hooldatavale puude raskusastme määramise kohta; rehabilitatsiooniplaan selle olemasolul. Hooldajatoetus määratakse juhul, kui hooldatava hooldust ei ole võimalik tagada koduhoolduse või muude sotsiaalteenuste ja sotsiaaltoetuse abil.

1. märtsist 2009. a maksab kohalik omavalitsus riigi asemel välja puudega lapse hooldajatoetuse, mis tähendab muudatusi sotsiaalhoolekande seaduses, puuetega inimeste sotsiaaltoetuses, tööturuteenuste ja –toetuste seaduses jm õigusaktides. 25. veebruaril 2009 võttis Väike-Maarja vallavolikogu vastu hooldajatoetuse maksmise korra.

Allikas: Väike-Maarja vallavalitsuse sotsiaalosakond

MTÜ Jeeriko pakub tuge

MTÜ Jeeriko poolt 2008. a EASile esitatud projekt "Terve pere keskus" on saanud 2,86 miljoni krooni suuruse rahastuse läbi Norra EMP tõukefondide. MTÜ Jeeriko projekti kaudu on võimalus pakkuda raskustesse sattunud inimestele tuge, mida nad vajavad.

MTÜ Jeeriko teeb koostööd seitsme Lääne-Virumaa ja ühe Järvamaa omavalitusega: **Vinni, Tapa, Rakvere, Tamsalu, Väike-Maarja, Kadrina ja Ambla valla ning Rakvere linnaga**. Nimetatud omavalitsused panustavad igaüks projekti läbiviimisse 30 000 krooni ning osalevad aktiivselt projekti töös, tehes ettepanekuid ja täiustades teenuseid.

Projekti "Terve pere keskus" eesmärgid:
Renoveerida Norra EMP toetusrahade ja omavalitsuste ning MTÜ Jeeriko osalustasudega MTÜ Jeeriko saun, et inimesed, kel puudub kodus pesemisvõimalus, saaksid oma hügieeni eest harjumuspäraselt hoolitseda. Tervis algab enesehügieenist, samuti eneseväärikus ja rahulolutunne.
Projekti käigus renoveeritakse ja sisustatakse tegevustoad, kus on võimalus tegeleda meelepäraste ettevõtmistega, näputööga jne, samuti kuulata erinevaid lektoreid ning osaleda interaktiivsel loengutel. Inimene ei saa korraga kõiges tark ja pädev olla - pidevalt on vaja juurde õppida ja teadmisi koguda - see parandab toimetulekut ega lase hättasattunul tunda ennast üksi ning tõrjutuna.

Miks kõik teenused koondati Tapal tegutsevasse MTÜ Jeerikosse?
MTÜ Jeeriko tegi valdadele ettepaneku luua koos ühine keskus, kus saavad abi paljud inimesed ja kuhu on koondunud head spetsialistid. Igal vallal ei ole sellise keskuse loomiseks eraldi rahalisi- ja inimressursse. Koostööd tehes saab pakkuda aga parimat ja jagatud on ka rahaline vastutus.

MTÜ Jeeriko Terve pere keskuse klientidele on kõik teenused tasuta. Arutusel on, kuidas kindlustada inimestele võimalus käia Tapale abi saamas - kas tasuda tema transpordikulud (nt osta kuupilet) või siis organiseerida tasuta transport.

Mis mured inimesi vaevavad?
MTÜ Jeeriko on koostöös valdade sotsiaaltöötajate ja puudust tundvate inimestega selgitanud välja peamised mureallikad:
1) **töötus**
2) **alkoholism/narkomaania**
3) **toimetulekuprobleemid**
4) **vanglast vabanenud inimesed**
5) **psüühikahäiretega inimeste päevakeskus**
6) **võlanõustamine**
7) **riskigruppidele probleemide korral**
8) **noored lapsevanemad**
9) **HIV/AIDS**
10) **meeste vaimne ja füüsiline tervis -** mehed ei jaga tavaliselt tekkinud raskusi, vaid püüavad nendega ise hakkama saada, millest tulenevad tervisehädad jm. Loodavas keskuses saavad mehed abi meestelt.

Hooliv on abi pakkuda, raskustesse sattunul on tark pakutud abi ka vastu võtta!

Angela Olt
MTÜ Jeeriko juhataja,
projekti "Terve pere keskus" projektijuht

Muutunud tööturuoludest PAIKi piirkonnas

Kui 1. oktoobril 2008. aastal ehk rohkem kui pool aastat tagasi oli PAIKi piirkonna omavalitsustes - Laekvere vallas 19, Rakke vallas 18, Tamsalu vallas 104 ja Väike-Maarja vallas 83 töötut, siis tänaseks on töötute arv enam kui kahekordistunud. 23. märtsi seisuga on Laekvere vallas 62, Rakke vallas 58, Tamsalu vallas 260 ja Väike-Maarja vallas 178 töötut. Väike-Maarja vallas on 178 töötu hulgas 6 tööotsijat ja ka need inimesed, kes on end töötuks registreerinud Tööturuameti Rakvere klienditeeninduses.

Tööturuameti Väike-Maarja klienditeenindaja Viia Kiige sõnul on töötute arv kasvanud kõige enam koondamiste tõttu. Märgatav arveletulek on FIE tegevuse lõpetanud isikute, kooli lõpetanud või õpingud katkestanud noorte ja ilma töölepinguta (n.n mustalt) töötanute osas.

Töötuskindlustushüvitisele on õigus inimestel,
* kes on end Tööturuameti piirkondlikus osakonnas töötuna arvele võtnud ja otsib aktiivselt tööd, mis tähendab, et inimene on valmis kohe vastu võtma ka sobiva töö ja kohe tööle asuma;
* kellel on nõutav töötuskindlustusstaaž (inimene on töötuna arvele võtmisele eelnenud ajal töötanud 36 kuu jooksul ja maksnud töötuskindlustusmakset vähemalt 12 kuud.

Hüvitisele on õigus inimestel, kelle töö kaotamise põhjuseks oli koondamine; tähtajalise töö- või teenistussuhte lõppemine tähtaja möödumise tõttu; tööandja pankrot; tööandjapoolne lepingutingimuste rikkumine; asutuse likvideerimine; mittevastavus tööle; katseaja ebarahuldavad tulemused või pikaajaline töövõimetus.

Õigust hüvitisele ei ole inimestel, kes on viimaselt töö- või teenistuskohalt lahkunud omal soovil (avalduse alusel), välja arvatud juhul kui on lahkutud põhjusel, et tööandaja rikkus lepingutingimusi või muutis tootmis- või töökorraldust. Samuti on õigus saada hüvitist, kui töövaidluskomisjon tunnistas teie töölepingu lõpetamise ebaseaduslikuks ja märkis töösuhte lõpetamiseks omal soovil lahkumise. Hüvitisele ei ole õigust ka töö- või teenistuskohustuste rikkumise, usalduse kaotamise, vääritu või korruptiivse teo puhul. Kõigil muudel töölepingu lõpetamise või teenistusest vabastamise juhtudel on õigus töötuskindlustushüvitusele.

Hüvitise taotlemiseks vajalike dokumentide vormid on kättesaadavad töötukassa koduleheküljel Internetis www.tootukassa.ee ka tööturuameti osakondades.

Tööturuamet saadab hüvitise taotlemiseks esitatud avalduse töötukassale, kes teeb 14 päeva jooksul alates avalduse esitamisest otsuse, kas inimesel on õigust hüvitisele. Otsuse saab kätte tööturuameti piirkondlikust osakonnast.

Tööturuameti Väike-Maarjas klienditeenindus asub Pikk 7. Konsultandid paluvad võimaluse korral ette helistada ja kokku leppida töötuks registreerimise aeg.
Vastuvõtuajad
E, K, N 09.00 - 16.00; T 09.00 - 18.00; R 09.00 - 13.00
Tööturuameti Väike-Maarja klienditeenduse konsultandid:
Viia Kiik, tel 326 1798, e-post viia.kiik@tta.ee
Anu Kaljuvee, tel 326 1798, e-post anu.kaljuvee@tta.ee

Praeguse Georgi söögitoa maja tõstmine, mida kogunes vaatama suur hulk väikemaarjalasi.

Georgi maja juubelihõnguline hooaeg

Juubelihõngulist hooaega ei ole Väike-Maarja südames tegutsev, 26 inimesele tööd andev toitlustus- ja müügiettevõte OÜ Joosand väga tähistanud, kuid kümneaastaseks sai läinud aasta novembrikuus Georgi Söögituba, viis aastat täitus selle aasta märtsis kommi- ja kulinaariaosakonnal. Georgi Kauplus on 1. aprilliks tegutsenud kümme aastat. Arvud10+5+10 on omavahel aga tihedalt seotud. OÜ Joosand juhatuse liige Avo Part ja ärijuht Aivar Liivalaid tõdevad majanduslanguse tingimustes, et kui siiamaani mõeldi inimeste ja asjade peale rohkem südamega, siis täna tuleb mõelda vaid mõistusega. Samas ei saa nad mainimata jätta, et kümne aasta tagune tsükkel majanduses on tagasi alguses ja lööb täna valusamalt kui toona. Vahepealne ilus elu väga ei sundinud raskuste peale mõtlema.

Söögitoa 5+5 aastat

Umbes kümme aastat tagasi hakkas tekkima väljas käimise komme – nii valmiski söögituba ja viie aasta pärast ei mahutanud tollased ruumid rahvast ära. Palju oli lõunalisi ja päevaseid ning õhtuseid pidutsejaid. Viie aasta pärast koliti üle tee ostetud ja ümber ehitatud majja suuremale pinnale. 1998. aastal avatud Georgi söögituba omandas viis aastat hiljem uue ilme uues majas. „Praegu oleme tagasi punktis, millest kümme aastat tagasi alustasime," ütles Aivar Liivalaid etteruttavalt, „siis hakkas tekkima inimestel raha, et väljas söömas käia. Sinnamaani tegid inimesed kodus võileiva, läksid tööle ja nosisid lõunaajal oma võileiba, tulid õhtul koju, memm tegi kodus keedukartulit ja sousti. Nüüd on saabunud taas koduse võileiva aeg ja meie võime päevas paar tundi söögituba lahti hoida. Nüüd peab hakkama ajusid väänama, kuidas ellu jääda."

Piirkonna esimene selvekauplus

Kui pubist on saanud 5+5, siis vanades pubi ruumides algas kohe uus ajalugu. Saadi juurde turuväärtust ja käima läks kulinaariatsehh koos müügipinnaga. Juba üle aasta on valmistatud kondiitritooteid ja oma torti. See on üks osa ka kaupluse ajaloost. Kümme aastat täitub aprillis kaupluse selveosal. „Alustasime väikselt pinnalt, jätkasime toitlustusega, siis kauplusega, kauplus laienes, toitlustus ka laienes ja võibolla tuleme jälle siia väiksesse majja tagasi," võtab Aivar Liivalaid arenguloo lühidalt kokku. Georgi oli esimene selvekauplus piirkonnas. Muigega ütleb Avo Part: „Me oleme innovaatorid siin. Arvustajaid ja näpuganäitajaid oli palju, kes ütlesid, et mis te nalja teete, kõrbete."

Trumbiks oma toodang

Ettevõtte trumbiks, lisaväärtuseks ja väikse süsteemi eeliseks suurte marketite vastu peetakse kohapeal müüdavat oma toodangut - kulinaarne toodang inimestele, kes sousti-kartulit või võileiba kodust lõunaks kaasa ei võta ning tulevad sooja toitu ostma Georgist. Värske tänane, homme on juba uus. Ja siis pirukad, saiakesed, kringlid.

Kui suurtes poodides ei pruugi teada, milliste kogustega arvestada, siis väiksemates ettevõtetes võib koguseid enamasti aimata.

Georgi kaubamärk

Georgi kaubamärgi taust on tuttav vast kõigile väikemaarjalastele. Praeguse maja eelkäijas – Kaarma kõrtsis sündis Georg Lurich. Nii seotigi kauplus ja söögituba Georgi nimega, kuigi alguses oli nimepanekuga päris tükk tegemist. Georgi baar ega kõrts ei oleks sobinud juba seetõttu, et Georg Lurich ise oli tervislike eluviiside, mitte vägijookide propageerija. Nii jäigi söögituba, mis kõlas paremini ja rõhutatud oli päevasööjate osa. Nimearendusi tuli ka vene keelest, aga Georgi pidi jääma ning tol hetkel leidsid tegijad, et see raudselt müüb. Tol ajal vallavanemaks olnud Sven Kesler pakkus välja ka vurtsuvee - limonaadi tootmise ja kaubamärgipatenteerimise idee. Toona pidas Joosand seda aga ühele väikefirmale kalliks lõbuks. Georgi timpsaiani aga on täna jõutud, sellesama kulinaaria- ja pagaritsehhiga - saiakest toodetakse."Võib-olla kui oleks osanud ära kasutada mõne europrojektilaadse asja," sõnab Aivar Liivalaid. Seoses pagariosakonna laienduse ja uue maja avamisega on üks europrojekt ikka kirjutatud ka. Laenu on ettevõte võtnud sama palju - vaid ühe korra.

Georgi kange rammuvõistlus

Väikse ettevõttena on paljusid ettevõtmisi ka sponsoreeritud. Tänast Georgi Kange rammukatsumisvõistlust on üürituse algusaastatel päris oma kuludega korraldatud. Viimastel aastatel on olnud palju kohalikke ning kaugemaltki õla allapanijaid ja ettevõte ise on Georgi Kange korraldamisse rahaliselt vähem panustanud.

Täna tegutsevad Georgi majas rentnikena veel: juuksur, kosmeetik, OÜ ReinPaul, Swedbank ja Maarjalill.

Marju Metsman

Hea vallakodanik!
1. aprillil tähistab
GEORGI KAUPLUS
10. sünnipäeva
Kutsume endisi ja uusi kliente märtsis
HINNAÜLLATUSTEST osa saama!
1. aprillist alates pakume
KUUMI HINDASID VEEL ROHKEM!
Head pakkumised leiad kollase hinnasildi järgi.

Tulusaid oste GEORGI KAUPLUSES!
Väike-Maarjas, Pikk 16

MTÜ Väike-Maarja Ettevõtjate Klubi ootab uusi liikmeid!

MTÜ Väike-Maarja Ettevõtjate Klubi asutati 2003. aasta sügisel. Klubi eesmärk on propageerida ja edendada ettevõtlust Väike-Maarja vallas. Katrin Suursoo juhtimisel kohtuti Eesti Väikeettevõtete Assotsiatsiooni, Maksuameti, Tööinspektsiooni, Lääne-Viru Keskkonnateenistuse, Ida Politseiprefektuuri, Väike-Maarja Õppekeskuse, SA Lääne-Viru Arenduskeskuse, Eesti Olümpia Komitee, Väike-Maarja Noortekeskuse, Tamsalu Lions Klubi, Lääne-Virumaa Tervisekaitsetalituse, Keskkonnainspektsiooni, Konsultatsioonifirma Businessgrain OÜ, PRIA, Tapa AIDSiennetus- ja Narkonõustamiskeskuse, MTÜ Terviklik Maailm ning Eesti Suusaliidu esindajatega. Lisaks harivatele loengutele harrastati koos erinevaid spordialasid: jooga, ujumine, tennis, ammulaskmine, bowling, kepikõnd, petanque, relvadest laskmine, võrkpall, lauatennis jne. Koos peeti kaks toredat jõulupidu ning meeleolukaid suvepäevi.

Vahepealsetel aastatel Väike-Maarja Ettevõtjate Klubi ei tegutsenud ning nüüdsest on selle tegevus klubi endise esimehe algatusel taas hoo sisse saanud. Klubil on uus juhatus ning klubi ootab endale uusi aktiivseid liikmeid.
Klubi liikmeks võivad olla nii juriidilised kui füüsilised isikud. Liikmeks astumiseks tuleb esitada kirjalik avaldus kas digiallkirjastatuna aadressil liina.tiimus@v-maarja.ee või paberkandjal Liina Tiimuse kätte Väike-Maarja vallamaja kabinetti 210.

Järgmine koosolek toimub **7. aprillil kell 19.00** Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis Mõdrikul, kus MA Eva Vahtramäe räägib meile uuest Töölepinguseadusest. Loengule järgneb Vinni spordikompleksi külastamine.
Olete oodatud osalema!

Täpsem info ja küsimused: Liina Tiimus liina.tiimus@v-maarja.ee või 5559 8780.

Kaubandustegevuse registreeringud

Vastavalt majandustegevuse registri seaduse paragrahvile 26 peab ettevõtja esitama vallavalitsusele iga aasta 15. aprilliks kinnituse registreeringu õigsuse kohta, kui ettevõtja registreerimisest või registreeringu muutmisest ettevõtja taotluse alusel on möödunud rohkem kui kolm kuud. Kaubandustegevuse valdkonnas tegutsevad (jae- ja hulgikaubandus, toitlustamine, teenindus, kaubanduse korraldamine) ettevõtjad esitavad registreeringu õigsuse kinnitamise vormi või uue taotluse vormi tegevuskohajärgsele vallavalitsusele.
Äriregistris registreeritud ettevõtjal on nüüd võimalus registreerimistaotlusi esitada ja registreeringu õigsust kinnitada elektrooniliselt. Sisenemisel keskkonna: http://x-tee.riik.ee/eit/x-tee teenused ettevõtjale kaudu tuvastatakse äriregistri andmete alusel ettevõtja esindusõigus. ID kaardiga sisenemiseks peab kasutajal olema ID kaart, arvutil küljes ID kaardi lugeja ja installeeritud vajalik tarkvara, mis ühendab omavahel eelnimetatud vahendid ja tagab ID kaardi kasutamise erinevates isiku tuvastamist vajavates internetikeskkondades.

Registreeringu õigsuse kinnitamise eest ei tule tasuda riigilõivu, uue taotluse esitamiseks tuleb tasuda riigilõiv 300 krooni vallavalitsuse arveldusarvele (a/a 10502009482007, Väike-Maarja Vallavalitsus, selgitus: riigilõiv kaubandustegevuse registreeringu eest).

Asudes kinnitama oma registreeringu õigusust, tuleb kontrollida antud registreeringu andmed majandustegevuse registri veebilehel http://www.mkm.ee/mtr. Kui selgub, et mõningad andmed vajavad muutmist, tuleb kasutada registreeringu muutmise vormi ning teha registreeringu andmetes vajalikud muudatused. Kindlasti peab kontrollima ka ettevõtja andmete õigsust: taotluse vormis tuleb näidata ettevõtja (s.o juriidilise isiku, mitte tegevuskoha) tegelikud kontaktandmed (aadress ja sidevahendite andmed). Tegevuskoha kontaktandmed (soovituslikud) näidatakse tegevuskoha asukoha andmete juures (telefoninumber ja e-posti aadress).

Infot registreeringute kohta saab telefonil 329 5754 (Peeter Rahnik, jurist-nõunik).

Peeter Rahnik
jurist-nõunik

Muudatustest kohalike teede nimekirjas

(Väike-Maarja vallavolikogu 25. veebruari otsus)

1. **Nimekirjast arvati välja:**
   - 9270059 Uduvere tee (pikkus 503 m)
   - 9270027 Vana Vägeva mnt Kaarmal (pikkus 423 m)
   - 9270055 Simuna-Pudivere (pikkus 1535 m)
   - 9270054 Äntu-Kärsa (pikkus703 m)
   - 9270242 Nadalama tee (pikkus 372 m)
2. **Arvele võeti kergliiklustee:**
   - 9270501 Väike-Maarja - Kiltsi (kuni Ebavereni, pikkusega 3350 m)
3. **Teede uuteks pikkusteks määrati:**
   - 1610007 Simuna-Orguse-Pudivere 4440 m
   - 1610023 Äntu-Kärsa 2198 m
   - 1610005 Nadalama tee 2600 m
   - 1610010 Avanduse-Korjase 821 m
   - 1610035 Korrusmaja tee 208 m
   - 9270014 Äntu veehoidla tee 1439 m
   - 9270028 Vao tee 3385 m
   - 9270029 Mõisamaa-Vao-Ilmandu 8056 m
   - 9270040 Vao küla-Meibaumi karjäär 2016 m
   - 9270048 Avispea-Pudivere 3074 m
   - 9270057 Pudivere sisetee 890 m
   - 9270102 Ravi tn 670 m
   - 9270103 Lõuna tn 578
   - 9270106 Kolde tn 790 m
   - 9270113 J. Liivi tn 600 m
   - 9270114 Aasa tn 217 m
   - 9270117 Välja tn 825 m
   - 9270124 Põllu tn 283 m
   - 9270127 Aia põik 115 m
   - 9270130 Kolde I 547 m
   - 9270209 Äntu-Õunapuu-Beil 2170 m
   - 9270227 Tambi tee 2685 m
   - 9270265 Risu küla tee 1532 m
   - 9270290 Veski farmi tee 553 m
4. **Erateena võeti arvele:**
   - 9270339 Puidutööstuse tee pikkusega 320 m
   - 9270340 Veepumbakeskuse tee pikkusega 102 m
5. **Avalikus kasutuses olevate erateede nimekirjast arvati välja:**
   - 1610201 Karuvälja laudatee 0-547 m
   - 1610208 Käru-Tedre 0-412 m
   - 1610210 Käru-Kivioja 0-372 m
   - 1610211 Käru-Posti 0-405 m
   - 1610219 Käru-Kooli 0-194 m
   - 1610220 Käru-Tamme 0-246 m
   - 1610221 Kalakasvatus-Allika 0-308 m
   - 1610224 Kaseallee 360-624 m
   - 1610225 Mõisapargi 0-160 m
   - 1610228 Kärsa-Lorvi 0-857 m
   - 1610230 Nadalama-Süvaoru 0-255 m
   - 1610233 Hirla-Lelle 0-261 m
   - 1610234 Orguse- Metsavahi 0-157 m
   - 1610237 Kruglovi teelõik 0-227 m
   - 1610242 Karjalauda tee 0-302 m
   - 1610244 Maasika tee 0-280 m
   - 1610245 Kala tee 0-398 m
   - 1610248 Rajaallika tee 0-341 m
   - 1610212 Käru-Otti 0-253 m
   - 1610213 Käru-Lepaaluse 0-347 m
   - 1610222 Käru-Klavingu 0-522 m
   - 1610223 Käru-naftabaas 0-660 m
   - 1610226 Määri-Sillamaa 58-306 m
   - 1610232 Hirla-Kõvaski 0-315 m
   - 1610238 Simuna-Mällo 0-157 m
   - 9270323 Ärina mõisa tee 327 m

Suitsuandur päästis mitu elu ja vara

Tänavu kahe kuu jooksul on Ida-Eesti Päästekeskusel teada juba seitse juhtumit, kus suitsuandur on päästnud inimeste elu ja vara. Suur osa oli ka tähelepanelikel naabritel, kes suitsuanduri häält kuuldes sellest kiiresti häirekeskusesse teatasid.
Mõned õpetlikud näited Lääne-Virumaalt. Tamsalu vallas Uudekülas põhjustas elumaja kööginurgas tulekahju pliidile jäetud toiduõli. Majas rakendus tööle suitsuandur ning päästjate kohalejõudmise ajaks olid elanikud juba tulekustutiga põlengu likvideerinud. Ka Vihula vallas Oandu külas olid elanikud päästjate saabumise hetkeks mahakukkunud suitsukonist alguse saanud põlengu juba ise kustutanud. Tulekahjust andis märku naabri suitsuandur.
Suitsuandur rakendus toidu kõrbemise peale tööle ka Tapal Hommiku tn korteris, kus samuti inimesed ega nende vara kannatada ei saanud.
Tänavu kahe kuuga hukkus Eestis tulekahjudes kümme inimest, eelmisel aastal samal ajal oli see arv 27. Lääne-Virumaal hukkus eelmisel aastal sel perioodil kuus, tänavu mitte ühtegi inimest. Anduri olemasolu paljudes kodudes on kindlasti aidanud kaasa tulekahjude ja hukkunute arvu pidevale vähenemisele.
Teame, et tuli levib tavatingimustes väga ruttu, juba mõne minutiga muutub ruumis viibimine mürgiste gaaside kiire leviku tõttu eluohtlikuks. Viis minutit põlenguvingu hinganud inimese elu ei ole enam võimalik päästa. Valjuhäälselt märku andes teavitab suitsuandur põlengust selle algusjärgus, mil ohutu evakueerumine ja parimal juhul ka tule kustutamine on tavainimesele käepäraste vahenditega jõukohane.
Alates tänavu 1. juulist on suitsuanduri kohustuslikkus sätestatud ka seaduslikult, kuid eelkõige tuleb see lihtne ja odav investeering teha oma kodu ja lähedaste turvalisuse eesmärgil. Tulekahju puhkemise korral ühes korteris on suitsuanduri puudumisel ohustatud ju mitte ainult sama korteri elanike, vaid ka naabrite elu ja vara. Naabrivalve tõhus toimimine aga näitab, et tulesurmade ja -kahjude vähendamine on saanud meie kõigi ühiseks eesmärgiks.
Muretse suitsuandur juba täna! See on eluliselt tähtis abimees, kui tuli ohustab Sinu elu ja vara! Kui tekib küsimusi suitsuanduri valikul või paigaldamisel, võib helistada ööpäevaringsele **päästeala infotelefonile 1524.** Kasulikku informatsiooni leiad ka veebileheküljelt: www.kodutuleohutuks.ee

Marika Uussalu
Ida-Eesti Päästekeskuse
ennetustöö büroo juhataja

Mitmekihiline Kiltsi mõisa peamaja

Foto: Liina Tiimus

AS Ervin Ehituse objektijuht Toivo Masur näitab ajaloolist krohvi, mis osaliselt säilitatakse tulevastele põlvedele.

Sügisel, kui ilm enam väljas ehitada ei lubanud, kolisid ehitusmehed mõisa peahoonesse ja algas lõputuna näiv seinte ja lagede puhastamine.

Aastate jooksul seintele kantud kümned värvikihid, mis kohati olid koos krohviga lahti koorunud, tuli käsitsi maha kraapida. Samas pidid töölised hoolega jälgima vanematel kihistustel olnud maalinguid, et neid mitte kahjustada. Maalingute väljapuhastamine on peen töö. Seda teevad TKK maali ja maalingute restaureerimise osakonna vilistlased Kadri Toom ja Kristiina Ribelus skalpelliga ettevaatlikult pealmisi värvikihte eemaldades. Kiltsi mõis on maalingute poolest erakordselt rikas. Erinevatest ajastutest pärinevaid kauneid maalinguid on nii seintel kui lagedel.

Väärtuslik ja säilitamisele kuuluv on ka ajalooline krohv. Krohvimattidelt kohati lahti tulnud ajaloolise krohvi kinnitamine on omaette kunst ja seda hakkavad Kiltsis tegema oma ala spetsialistid.

Vanad värvikihid tuli eemaldada ka restaureeritavatelt ustelt ja akendelt. Et mitte kogu ajaloolist infot maha kraapida prooviti ustelt värvi eemaldada kihtide kaupa spetsiaalset kemikaali kasutades, kuid enamasti see meetod ei andnud soovitud tulemust. Tänaseks on suur osa uksi ja aknaid vanadest värvikihtidest puhastatud, parandatud ning linaõlivärviga värvitud.

Ajaloolisse hoonesse, mille seinu ja lagesid katavad maalingud, on väga keeruline paigaldada kaasaegset ventilatsioonisüsteemi nii, et see silma ei riivaks. Vanade jooniste järgi on arhitekt Nele Rohtla juhendamisel leitud seintest mitmeid lõõre, mida saab ventilatsiooni paigaldamisel kasutada.

Loodetavasti pole enam kaugel aeg, mil esimene ruum on lõplikult viimistletud ja lööb särama oma tõelises endisaegses hiilguses.

Liina Tiimus
Kiltsi mõisakooli rekonstrueerimise projekti administratiivjuht

Väike-Maarja lasteaed pidas pidu mitmel põhjusel

26. veebruari õhtul lustis Väike-Maarja lasteaiapere lausa kahel põhjusel – möödus veerandsada aastat päris oma maja valmimisest ja koos tähistati ka Eesti Vabariigi 91. sünnipäeva. Lasteaias hetkel käiva remondi tõttu pidutseti hoopis Väike-Maarja rahvamajas, mille suurde saali mahtus ära rohkearvuline ja tänuväärne publik – isad-emad, vanaemad-vanaisad, endised töötajad ja muidu huvilised.

Sulandumine üheks rõõmsaks virvarriks

Regilaulu lauldes sammus muusikaõpetaja, peokava kokku seadnud Sirje Sõnumi järel saali rahvarõivais lasteaiapere. Tillukesest kodust, Eestimaast, eestlaseks olemisest, lipukesest, sõpradest ja kommidest kõlanud laulud, tantsud, luuletused ning pillilood sulasid üheks rõõmsaks ja armsaks virrvarriks. Uhke tunne oli olla rahvamaja laval, kõrgemal kui tavaliselt. Mudilastel võttis isa-ema saalist üles otsimine aga aega ja nii unustas mõni laps suures otsimistuhinas isegi laulmise ära, vaid suured silmad olid ainiti publikusse suunatud. Peole lisas hoogu rahvapilliansambel Sirili, sest tantsimiseks ja laulmiseks kasutati ikka elavat muusikat, vaid 3. rühma *line*-tantsu number esitati plaadimuusika saatel. Pidupäevakõnes tõi juhataja Tiia Mänd välja ka lasteaia visiooni – parim algus isiksuse arenguks. „Isiksuse arengu toetamine on nagu puzzle kokkupanemine, kuhu lisame tükikese armastust, mõistmist, tähelepanu, väärtustamist, sallivust, avatust, vastutusoskust, valikuvabadust, teadmisi, eeskuju, töökust, kohusetundlikkust, koostööd ja lapsekesksust," rääkis Tiia Mänd.

Varaseim teade 1928. aastast

Väike-Maarja lasteaiarühmade korraldamine ise on aga tunduvalt vanem kui tänane, veerandsaja aasta vanune maja. Kõige varasem teade lasteaia kohta Väike-Maarjas pärineb 1928. aastast, mil Virumaa Lastekaitse Ühingu Vao osakond palus Väike-Maarja ühisgümnaasiumilt ruume suverühmade avamiseks.

Rühmad mitmed majas

Aastaringsele lasteaiapidamisele pandi Väike-Maarjas alus pärast Teist maailmasõda. 1951. aasta kevadel avati tollases haridusministeeriumi süsteemis Väike-Maarja Lastesõim ja alates 1. septembrist Väike-Maarja Lasteaed Märt Meose majas Jaama tn 4. Oktoobris 1959 kolis lasteaed endistesse sööklaruumidesse Võidu tn 1 (praegune Tamme 2). Ruumid M. Meose majas sai sellest alates endale lastesõim. Peagi tekkis aga lasteaial ruumipuudus ja 1967. aastal avati alaline filiaal endises köster Johan Kotli majas Simuna mnt 5. Sel ajal töötas lasteaias neli rühma. Ruumiküsimuse lahendas lõpuks Väike-Maarja kolhoos, ehitades koos KEKi ja EPTga Lõuna tn 10 280-kohalise lasteaiahoone. 1984. aasta kevadel reorganiseeriti haridusministeeriumi süsteemis olevad Väike-Maarja lasteaed ja Väike-Maarja lastesõim (kokku 130 kohta) Väike-Maarja Lastepäevakoduks. Senistest amortiseerunud ruumidest kolitigi päris oma majja. 1. jaanuarist 1985 likvideeriti riiklik koolieelne lasteasutus Väike-Maarjas.

Kunagine hea side Väike-Maarja kolhoosiga

Kauaaegne lasteaia juhataja, 31 aastat ametis olnud Malle Kutuzova meenutab uus majaga seonduvat: „Ühel hoone planeerimiskoosolekul andsin nõu, mis võiks uues majas olla – võimlemissaal, ujula, kelder ja muud panipaigad, õppisime teiste samasuguste hoonete puudustest. Väike-Maarja kolhoosiga oli väga hea side, nad toetasid palju. Majja sisse kolides vedasime jalgrattakärudega oma vahendeid kohale."

Täna taas ujumisvõimalus

Väike-Maarja lasteaias on Lääne-Virumaal ainukesena tänagi võimalus oma majas anda ujumistunde. 25 aastat tagasi avatud hoones oli lastel võimalus oma basseinis ujuma õppida 1993. aastani, siis jäi ujumise algõpe katki, sest ujulat ei olnud võimalik enam kasutada, kuid 2008. aasta alguseks olid renoveerimistööd lõppenud ja ujumisvõimalus on taas õpetaja Aet Akseli juhendamisel olemas.

Pidupäev liitis ka endisi lasteaiatöötajaid

Pidupäevast võttis osa enamus endisi lasteaiatöötajaid. Malle Kutuzova sõnul pole seeniorlasteaednike klubi ametlikult veel moodustatud, kuid möödunud aasta jõulude eel saadi ühiselt juba kokku. „Meie lasteaias on hea see, et kui kellelgi tuleb idee, siis kohe tulevad teised õpetajad sellega kaasa. Ei ole nii, et, ah, raske on, ärme tee. Tahtmist ja jõudu on, ka neil, kes kaua on lasteaias töötanud. Kasvatuses on isamaaline suund," toetab Kutuzova hea sõnaga lasteaia praegusi tegemisi.

Liitrühm Kiltsis

Väike-Maarja lasteaial on alates 2000. aastast liitrühm ka Kiltsi põhikooli juures, lossi paremas tiibhoones. Valla teises lasteaias, Simunas, käib töö aga sealse koolidirektori juhtimisel.

Tänapäev

Täna töötab Väike-Maarja lasteaias kaheksa rühma, millest üks on sõimerühm, kuus lasteaiarühma ja üks liitrühm. Kokku on oma põnnid lasteaiapere hoolde usaldanud 142 lapse vanemad. Seitse rühma asub Väike-Maarjas ja liitrühm on Kiltsis. Lasteaias on 31 töötajat, kellest 22 õpetajad. Väike-Maarja kolhoosi planeeritud 280 lasteaiakohast on täna täidetud pooled, lasteaed jagab 2001. aastast maja raamatukogu ja noortekeskusega.

Marju Metsman

Vastlad Triigis

Lisaks Eesti Vabariigi sünnipäevale oli 24. veebruar sel aastal ka vastlapäev. Triigi lapsed ja lapsevanemad kogunesid kohaliku poe juurde, et ühiselt minna lumemekasse ehk nn lasketiiru. Vastlaseltskonda saatsid majadel lehvivad rahvuslipud ja päike.

Kohale jõudes algas kohe suure liulaskmine, vahendite, valik millega mäest alla sõideti oli kirju. Õige pea algasid ka pikima liu võistlused, kus kõigil oli kolm katset. Poisid üritasid kõigest väest, mõni lõpetas liigsest agarusest kuusehekis, mõni libises mitte kelgul, vaid kelk seljas mäest alla. Pikimad liud tegid hoopis tüdrukud Laura ning Reile, kes uusi lumebatuute kasutasid – Salvo kelkude valitsemisaeg on vist läbi saamas. Järgmisena kihutati mäest alla paaridena st, et ühe kelgu peale pidi ära mahtuma kaks inimest ning kes kaugemale libisesid, olid võidukad. Käis tõsine kihutamine, kuid parim oli jällegi Reile, koos sõber Markusega ning lumebatuut seljatas taaskord vana hea Salvo kelgu.

Viimane ala oli kõige raskem ning samuti ka kõige põnevam – teatevõistlus. Siin ei andnud suuremad poisid ning tüdruk: Tiina, Thomas, Heiki, Fred kellelegi sõnaõigust – kindel võit tuli ja Salvo kelk oli seekord poodiumi kõrgeimal astmel.

Iga ala kolme parimat autasustati meenete ning kõva aplausimüdinaga ja pärast väsitavat võistlusmöllu lasti kuklitel ja teel hea maitsta. Ürituse korraldajaks oli MTÜ Triigi Mõis.

Raivo Tammus
kohalik kelgutaja

Kiltsi kooli sündmusi õpilaste pilgu läbi

Sõbrapäev ja sünnipäevaaktus

Kui ma 13. veebruari hommikul koolimajja jõudsin, anti mulle rinda ilus punane numbriga süda. Need olid vajalikud selleks, et valentinipäeva kirjad õige adressaadini jõuaks. Tunnid olid sellel päeval ka kuidagi huvitavamad ja sõbralikumad. Aga huvitavaks alles läks! 2 ja 4. klass korraldasid õpetaja Sirje Luige juhendamisel sõbrapäeva puhul kohviku. Kõik said kodusvalmistatud kooke ja maiustusi ning jooke sõbralike hindadega. Suur tänu emadele, kes kohviku maitsvate kookidega varustasid!

Pärast tunde toimus kogu koolile sünnipäevaaktus – õnnitleti veebruarikuu sünnipäevalapsi ning tervitati neid lauluga. Et Eestimaa sünnipäev on samuti veebruaris, siis laulsid algklasside õpilased ka laule kodumaast. Külalisteks, kes kontserti jätkasid, olid seekord kolm tüdrukut Vajangu koolist.

Üllatav oli vaadata enda eakaaslasi, kes tegelesid rahvamuusikaga ja mängisid väga hästi kannelt. Meie kooli lapsed mängivad ka esinemistel kannelt, kuid nemad on alles algajad ja kandled on neil ka väiksemad. Vajangu neiud olid minu arvates päris profid – teadustasid esitatavaid lugusid ise, ei vajanud juhendaja märguannet ega takti löömist – sai kõigega ise hakkama. Sõbrapäeva lõpetuseks õpetasid külalised meile ringmängu, mida meie koolis varem mängitud ei oldud.

Ragnar Mednikov
Kiltsi põhikooli 7. klassi õpilane

Talispordipäev

Tänu imeilusale suusatalvele korraldati 3. märtsil Kiltsi koolis talispordipäev. Suusapäevast võtsid osa kõik õpilased, nii nooremad kui vanemad, kohtunikeks klassijuhatajad.

Eelnevad lumevaesed talved pole just soosinud talispordi harrastajaid, mistõttu oli osalejate treenituse ja oskuste tase väga erinev. Võistlejad jagati klasside kaupa vanusegruppidesse. Igaüks andis endast värviliste lippudega tähistatud rajal parima. Esimesena toimusid suusasprindid – kõige väiksemad läbisid 500 m distantsi, suuremate võistlus küündis 3 km sõiduni. Algklasside parimad suusatajad olid 1.-2. klassi arvestuses poistest Joosep Joor, Robin Baiduža ja Tauri Pent ning tüdrukutest Marge Aasmets ja Aime-Pille Luik. 3.-4. klassi õpilastest olid tublimad Kristjan Baiduža, Maik Danilov ja Kevin Tobreluts poistest ning Minna Joor, Reelika Vinogradov ja Annika Midt tüdrukutest. 5.-6.klassi parimateks sõitsid end Carl Zibo, Richard Lätt ja Ainri Tarassov ning Kita Kiisküla, Reelika Krumm ja Anni Pent.

Põnevaks läks võistlus siis, kui rajale lasti vanemad õpilased. Juba stardis oli näha, et neil oli kogemusi tunduvalt rohkem, osadel direktor Alar Krulliga suusatrenniski käidud. 7.-8. klassi „suuskuritest" olid parimad Hanno Peipsi (päeva parim aeg), Kert Napsep ja Janno Utrov ning Triinu Hiielaid, Kristiine Tsvetov ja Teele Sein. 9. klassi tublimad olid Martin Vildersen, Janno Peipsi ja Talis Hiielaid ning Erika Varik ja Elis Aristova.

Vahepeal jagati külma tuule trotsijaile kuuma teed ja komme. Ning alata võis suusapäeva nael – teatevõistlus. Teatevõistluseks oli iga klassi välja pannud oma võistkonna: kaks poissi ja tüdruku. Võistlesid korraga nii 1. klassi juntsud kui 9. klassi noormehed neiud – distantsid olid muidugi erinevad. Võistlus tekitas põnevust ja pisut ka pingeid. Omadele elati aktiivselt ja lärmakalt kaasa. Oli kukkumisi ja suusakeppide murdmisi, palju naeru ja ehk mõni pisargi?! Õnneks jäid terveks kõik luud ja suusad.
On väga hea, kui nii väike kool nagu meie, tahab ja suudab viia läbi toreda suusapäeva. See suurendab kogu koolipere ühtekuuluvustunnet ning annab omapoolse panuse õpilaste tervise arendamisele.

Erika Varik
Kiltsi põhikooli 9.klassi õpilane

Kultuurikalender

MÄRTS

27. märtsil kell 19.00 isetegevuslaste ja koolinoorte stiilipidu "Teeme ära" Väike-Maarja rahvamajas. **Kell 23.00** jätkub õhtu diskoga. Plaati eesti lugudega läbi aegade keerutab DJ Cozzo Läänemaalt. Pilet 5o krooni.

29. märtsil kell 13.00 Simuna kihelkonna eakate naljapidu Rakke kultuurikeskuses.

29. märtsil kell 14.00 Lennart Meri 80 Ebaveres. Külaline on endine L. Meri nõunik Aksel Tamm.

APRILL

4. aprillil kell 19.00 Väike-Maarja rahvamajas tantsustuudio "Alima" Väike-Maarja rühma "Tamadur" 5. aastapäeva pidu. Laudadega. Tantsuks mängib ansambel "The best Way". Pilet eelmüügist 75 krooni, kohapeal 100 krooni.

9. aprillil kell 11.30 tsirkuseetendus Väike-Maarja rahvamajas. Kassid, koerad, mustkunstnik, lõbus kloun, seebimullid, väikene võluratas jpm. Pilet 30 krooni.

16. aprillil kell 19.00 etendub Väike-Maarja rahvamajas Marle Palmiste esituses "Kuidas dresseerida meest" ehk "Ahvist inimeseks". Piletid hinnaga 110 ja135 krooni müügil kaupluses Maarjalill ja Väike-Maarja rahvamajas.

18. aprillil kell 12.00 muusika- ja laulupäev Popp-Tipp-Täpp Väike-Maarja rahvamajas.

22. aprillil kell 11.00 Väike-Maarja rahvamajas Nukuteatri etendus "Punamütsike". Pilet 20 krooni.

29. aprillil liigub ülemaailmse tantsupäeva tähistamiseks Väike-Maarja valla koolides ringi tantsubuss.

30. aprillil Wiedemanni keelepäev Väike-Maarja rahvamajas. Ettekanded Wiedemanni keeleauhinna 2009. aasta laureaadilt, Ameerikas elavalt Ilse Lehistelt ja Eesti juhtivatelt keeleteadlastelt. Laureaat istutab keeletammikusse oma nimipuu.

30. aprillil kell 20.00 volbripäeva kevadpidu Väike-Maarja rahvamaja ees ja sees. Esinevad Kiltsi rahvamaja taidlejad. Kell 22.00 jätkub pidu diskoga. DJ Cozzo. Pilet 50 krooni.

MAI

8. mail kell 19.00 emadepäeva kontsert Väike-Maarja rahvamajas. Esineb Toomas Anni.

Info:

Simuna rahvamaja	323 7217
Väike-Maarja rahvamaja	326 1837

NÄITUSED

Enn Parve fotonäitus "Itaalia pildid" Väike-Maarja raamatukogus

Riina Rillo maalide näitus Väike-Maarja rahvamajas.

Väike-Maarja muuseumis näitus - Jakob Liiv 150, samuti on võimalus tutvuda küüditamise-teemalise väljapanekuga.

Fotovõistluse "Pildikesi Väike-Maarjast" tulemustest

Lõppes Väike-Maarja raamatukogu korraldatud fotovõistlus "Pildikesi Väike-Maarjast" . Suured tänud kõigile, kes osalesid. Laekus ligi 80 pilti, mis olid üsna kaua aega raamatukogus näitusel ka väljas.

Eriti tõsteti esile Margus Marjapuu, Helmut Hinno, Ellu Moisa ja Kati Kanguri töid. Aga ka teistel oli üksikuid erilisi leide, mis väärisid jäädvustamist. Kõige noorem osavõtja oli Aare Zilinski 4. klassist, kelle 2 pilti väärisid äramärkimist.

Irma Raatma

Põlistame Eesti rahvusliku suurmehe Georg Lurichi mälestuse!

Georg Lurichi mälestussamba toetussummade kogumiseks avatud Väike-Maarja Vallavalitsuse arveldusarve number SEB Pangas on 10502017649007.

Aidakem suurendada Georg Lurichi fondi põhikapitali!

Eesti Rahvuskultuuri Fondi **Georg Lurichi fond** toetab Lurichi tõekspidamiste väärtustamist ja tema mälestuse jäädvustamist. Esimesi taotlusi Georg Lurichi fondi stipendiumidele oodatakse selle aasta sügisel.

Igaüks meist võib kaasa aidata Lurichi fondi tugevdamisele ja selle põhikapitali suurendamisele!

Annetusi Lurichi fondi saab teha Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond arveldusarvele nr 221001101347 Swedbankis. Selgituseks: Annetus Georg Lurichi fondi.
NB!
Selgitusse lisage oma isikukood ja postiaadress. Tuludeklaratsiooni esitamisel saate annetustelt tulumaksu tagasi taotleda.

SA Eesti Rahvuskultuuri Fond telefon: 601 3428, e-post: post@erkf.ee

Mõnda Georg Lurichi elukäigust

22.04.1876 - 22.01.1920

Mõte elukutseliseks atleediks hakata tuli Lurichile pähe nähtavasti Tallinnas välismaiste jõumeeste esinemisi nähes. Ta hakkas harjutama hantlite, tõstepommide ja muude raskustega. 15aastaselt olevat ta kihlveo peale surunud mõlema käega kahenaelaseid hantleid 4000 korda järjest. Koolivaheajal olevat ta maksnud tugevamatele maapoistele selle eest, et need temaga maadleksid. Peatselt hakkas ta käima raskejõustikuklubis "Linda" aidas Maneeži tänavas.

Aasta 1895
Lurich sõitis Peterburi, kus ta doktor Wùadysùaw Krajewski raskejõustikukabinetis püstitas maailmarekordeid ja võitis kõiki maadluses. Ta hakkas esinema koos Gustav Boesbergiga ning nii jõunumbrites kui ka maadluses oli neil suur menu. Kumbki ei kaotanud etenduste käigus kordagi. Ühtlasi täiendas Lurich end teise poola maadleja Wùadysùaw Pytlasiñski juures, kes oli Krajewski kõrval kõige silmapaistvam maadlusõpetaja kogu Venemaal. Teda hakkas soosima vürst Lvov ning Lurichi elu- ja treeningutingimused paranesid tunduvalt.

Spordikalender

Märts
- Jätkub tervisespordiürituste sari "Harjuta terviseks!"

Aprill
- Jätkub tervisespordiürituste sari "Harjuta terviseks!"
- 06.04 kell 18.00 õppekeskuse all lasketiirus valla MV laskmises, III etapp
- 18.04 kell 12.00 Väike-Maarja keskväljakul rammuvõistlus
- 20.04 kell 19.00 Lurichi kevadjooks

Mai
- Jätkub tervisespordiürituste sari "Harjuta terviseks!"
- 17.05 kell 12.00 Pandivere rattaralli, start Väike-Maarja keskväljakul

Väike-Maarja valla meistrivõistlustest

Kabe
Kolmes voorus oli kokku 17 osavõtjat, arvesse läksid kahe parema vooru tulemused. Selle aasta parimad: Tüdrukud: 1. Annika Liivak, 2. Laura Komp. Poisid: 1. Ove Rebane, 2. Sten-Erik Klementi, 3. Sander Komp. Naised: 1. Merike Ojasaar, 2. Maili Tannbaum. Mehed: 1. Hillar Kasu, 2. Hillar Elva, 3. Ivar Lass
Male
Osavõtjaid oli 11. Selle aasta parimad: Poisid: 1. Tanel Ojasaar, 2. Sander Komp, 3. Jaanus Kaskemaa. Naised: 1. Merike Ojasaar. Mehed: 1. Ivar Lass, 2. Hillar Kasu, 3. Jaan Salumäe
Lauatennis
Võistlustest võttis osa 31 inimest. Parimad olid: Tüdrukud: 1. Laura Komp, 2. Gerda Savolainen. Poisid I grupp: 1. Fred-Kevin Maasik, 2. Heiki Rätsep, 3. Kristo Kokk. Poisid II grupp: 1. Andreas Preisfreund, 2. Raidar Heinsalu, 3. Sander Komp Naised: 1. Inna Maršalova, 2. Siret Stoltsen, 3. Mall Türbsal. Mehed: 1. Aleksandr Adamson, 2. Henry Kaevu, 3. Tarmo Rebane.
Suusatamine
Osavõtjaid oli 64. Täpne protokoll on üleval Ebavere Tervisespordikeskuse kodulehel.
Vastlaree mitmevõistlus
Sel aastal sattusid ühele päevale vastlapäev ja vabariigi aastapäev. Ilus ilm meelitas rahva Ebaveresse vastlapäeva pidama. Lusti jätkus nii täiskasvanutele kui ka lastele. Kahjuks jäi vastlaree võistkondade arv kasinaks. Võistlus koosnes viiest erinevast alast. Parimad: 1. Väike-Maarja, 2. Triigi, 3. Simuna.

	Väike-Maarja	Vao	Triigi	Simuna
TRIATLON	10	6	0	4
KOROONA I, II, III etapp	8	7	2	8
LAUATENNIS I, II, III etapp	6	5	10	0
KABE I, II, III etapp	9	1	4	9
MALE I, II, III etapp	3	4	6	10
MÄLUMÄNG I, II, III etapp	10	6	0	6
VÕRKPALL	4	10	10	6
LASKMINE I etapp	5	3	2	0
KORVPALL	4	6	0	10
VASTLAREGI	10	0	6	4
SUUSATAMINE	10	6	4	0
KOKKU	79	52	44	57

Maadluskants - Väike-Maarja

„Iga raskus on raske, kuid mind valdas soov võita. Päev päevalt karmide atleetikareeglite järgi harjutades, jõudsin lõpuks nimetatud kunsti esindajate esimestesse ridadesse. Peale selle olin teistele elavaks eeskujuks, neid vaimustades ja usku sisendades. Kui inimesed joomise, kaardimängu ja teiste kahjulike ajaviidete asemel oma keha karastaksid, oleksid nad terved; aga kes on terve, see ammutab tervise allikast rohkem rõõmu ja lõbu, kui võivad pakkuda kõik kahtlased ajaviited." Georg Lurich

Väike-Maarja noormaadlejad osalesid **22. veebruaril Põltsamaal** Eesti meistrivõistlustel sumos B-ja C-vanuserühmas. Kaks meie valla noormaadlejat - Aigar Kriel Väike-Maarja gümnaasiumist ja Allan Läll Simuna koolist - pärjati Eesti meistriks. Allan osales ka absoluutkalukategoorias ja saavutas 3. koha.

21. veebruaril osales meie noormaadleja Jevgeni Hamidžanov Põltsamaal toimunud vabamaadlusturniiril ja saavutas esikoha.

1.märtsil toimusid Vinnis Lääne-Virumaa kadettide ja juunioride meistrivõistlused sumos. Tulemused: Enriko Januškevitšus - 1. koht ja 1. koht absoluutkaalus, Heiki Räni - 1. koht ja 3. koht absoluutkaalus, Allan Läll - 1. koht ja 3. koht juunioride vanuserühmas ning 3. koht juuniorite absoluutkaalus, Anatoli Larionov - 1. koht absoluutkaalus ja 3. koht oma vanuserühmas, Rauno Kuusemets - 2. koht oma vanuserühmas, 2. koht vanemas vanuserühmas ja 2. koht absoluutkaalus.

Jõgeva lahtistel meistrivõistlustel klassikalises maadluses 4. märtsil saavutasid Väike-Maarja noormaadlejatega järgmised kohad: Jevgeni Hamidžanov 1 koht, Aigar Kriel 2. koht, Remo Murumaa 1. koht, Anatoli Larionov 3. koht, Allan Läll 3. koht, Volli Komarov 4. koht.

7. märtsil Tapal toimunud Eesti klassikalise maadluse meistrivõistluste auhinnapjedestaalile oli asja ka meie valla noormaadlejatel. Eesti meistriks tuli Väike-Maarja gümnaasiumi õpilane Jevgeni Hamidžanov, tema järel platseerus 2. kohale Aigar Kriel. Punktikohale tuli ka 5. koha omanik Rauno Kuusemets. Väike-Maarja oli meeskondlikus arvestuses 24 võistkonna seas 4. kohal.

Rahvusvahelistel Jaan Jaago mälestusvõistlustel kreeka-rooma maadluses Luunjas tuli Eesti noormaadlejatel 14.-15. märtsini rinda pista ka Soome, Läti ja Leedu noormaadlejatega. Meie noormehed saavutasid kolm auhinnalist kohta: Jevgeni Hamidžanov 1. koht, Aigar Kriel 2. koht, Kristjan Baiduža 3. koht. 18 meeskonna seas saavutasime neljanda koha. Maakondade arvestuses tuli Lääne-Virumaa 1. kohale.

21. märtsil Märjamaal toimunud Eesti meistrivõistlustel kreeka-rooma maadluses juunioridele, tuli Väike-Maarjat esindanud Enriko Januškevitšus raskekaalus hõbemedalile.

Lembit Kalter
maadlustreener

Lääne-Virumaa meistrivõitlused sumos. Vasakul Enriko Januškevitšus.

VÄIKE-MAARJA VALLA RSK TEATAB:

11.03.2009 seisuga on uuel aastal Ebaveret külastanud 320 inimest.

Harjuta terviseks punktiseis

1. Viivi Kahr (Päästekool, 46 osaluskorda/4 boonuspunkti)
2. Geidi Kruusmann (VMG, 43/4)
3. Sirle Aosaar (õppekeskus, 31/3)
4. Mall Lepiksoo (Väike-Maarja, 31/3)
5. Rita Soidla (Väike-Maarja, 30/3)
6. Riina Laanemägi (Väike-Maarja, 29/2)
7. Malle Mägi (Väike-Maarja, 28/2)
8. Tuuli Saksa (VMG, 28/2)
9. Ain Kõiv (FIE, 27/2)
10. Aino Saaremäel (Kiltsi põhikool, 25/2)
11. Anneli Kütt (Väike-Maarja, 24/2)
12. Bruno Münter (FIE, 22/2)
13. Railo Aimse (VMG, 22/2)
14. Heele Ausmeel (Väike-Maarja, 21/2)
15. Aimar Türbsal (Uusmaa, 21/2)
16. Sandra Bork (VMG, 19/1)
17. Hans Kruusamägi (Simuna Ivax, 19/1)
18. Marko Põdra (Väike-Maarja, 19/1)
19. Kersti Vettik (VMG, 19/1)
20. Jaana Puksa (VMG, 19/1)
21. Linnar Tark (VMG, 18/1)
22. Mark Liivalaid (VMG, 16/1)
23. Kristiina Kahr (VMG, 16/1)
24. Õie Altermann (AS Boxer, 15/1)
25. Kalev Õmmik (Päästekool, 15/1)
26. Aule Rebane (Triigi, 15/1)
27. Aivar Pärnamets (AIPE Ehitus, 15/1)
28. Eilike Pedari (Dirco Eesti, 15/1)
29. Kristin Basmanova (VMG, 14/1)
30. Maris Kõrgmäe (vallavalitsus, 14/1)

Mida peaks teadma energiajookidest?

Energiajooke ei tohi segamini ajada spordijookidega. Algselt sisaldasid spordijoogid kahte komponenti – süsivesikuid energiaallikana ja elektrolüüte, mis peavad tasakaalustama mineraalsoolade kaod sportimisel. Viimasel ajal on turule ilmunud mõned energia- ja spordijookide hübriidid, mis sisaldavad elektrolüüte ja taimeekstrakte, kuid turult võib spordijookide nime all osta ka karastusjooke, milles süsivesikud on asendatud kunstlike magusainetega ja mis ei sisalda elektrolüüte.
Enamik energiajooke sisaldab suhkrut tavaliste karastusjookidega enam-vähem sama palju. Samas suureneb viimastel aastatel järsult ka suhkruasendajatega energiajookide populaarsus. Energiajoogid sisaldavad palju kofeiini (sageli guarana ekstraktide koostises). Üks doos (250ml) energiajooki sisaldab tavaliselt umbes sama palju kofeiini kui tass kohvi (80-90mg). Kofeiin soodustab vee eritumist organismist ja tõstab vererõhku. Lisaks kofeiinile võivad energiajoogid sisaldada ka tauriini, inositooli, kreatiini, glükuroonlaktooni jt.
Energiajook ei ole tavaline karastusjook! Selle tarbimisega peavad olema ettevaatlikud isegi terved inimesed. Kasutades organismi olemasolevaid energiavarusid, kurnab energiajook organismi ja tekitab hiljem veelgi suuremat väsimust. Intensiivsele tööperioodile peab järgnema puhkus jõu taastamiseks. Kõige suuremaks ohuks energiajoogi puhul peetakse kõrget kofeiinisisaldust. Kofeiin võib tekitada ärevust, murelikkust, aga ka südamehäireid. **Kindlasti peaksid energiajoogist loobuma südamehaiged, lapsed, lapseootel naised.** Ka terve täiskasvanu ei tohiks energiajoogiga liialdada. Rohke energiajoogi tarbimine võib rikkuda organismis elektrolüütide tasakaalu, põhjustada iiveldust ja oksendamist ning südame rütmihäiret. Võib suureneda oht haigestuda II tüübi diabeeti.
Energiajoogi peamistest koostisosadest:
Kofeiini leidub umbes 60 taimes. Kofeiini sünonüümid on guaraanas leiduv guaraniin, tees sisalduv teiin ja Yerba Mate puu lehtedes olev mateiin. Inimestele toimib kofeiin kui kesknärvisüsteemi stimulant, mis peletab ajutiselt väsimuse ja suurendab kontsentratsioonivõimet. Kofeiin imendub maos ja peensooles umbes 45 minuti jooksul ja selle mõju kestab olenevalt tarbitud kogusest, kofeiini taluvusest ning kehakaalust 3-4 tundi. Kofeiin tõstab vererõhku, südamelöökide arvu ja südame töö efektiivsust. Kofeiini liigtarbimine stimuleerib maonõre eritumist, võib põhjustada mao ülehappesust ja refluksi.
Guarana on stimuleeriva toimega ja kiirendab ainevahetust, parandab mälu ning meeleolu. Arvatakse, et guaranal on vähem kahjulikke kõrvalmõjusid kui kofeiinil.
Glükuroonlaktooni toodab inimese maks glükoosist. Kliiniliselt on tõestatud, et glükuroonlaktoon vähendab unisust, tõstab vaimset võimekust ja reaktsioonikiirust. Glükuroonlaktooni lisatakse väsimuse võitmiseks paljudele energiajookidele tavaliselt koos kofeiiniga.
Kreatiin on lämmastikku sisaldav orgaaniline hape, millest organismist sünteesitakse kreatiinfosfaat – varuenergia allikas. Ligi pool keha kreatiinivajadusest sünteesib keha ise aminohapetest, teise poole peaks aga saama toiduga, põhiliselt lihast ja kalast. Päevane kreatiinivajadus on 2g. Kreatiini defitsiit võib tekkida taimetoitlastel. Arvatakse, et kreatiin stimuleerib skeletilihaste kasvu ja kiirendab taastumisprotsesse, seepärast lisatakse kreatiini tihti ka energiajookidesse. Üha rohkem kirjutatakse kreatiini kahjulike kõrvalmõjude (krambid, seedehäired, neerude kahjustumine) kohta.
Tauriin on orgaaniline hape, mida leidub sapi koostises. Levinud arvamuse kohaselt vähendab tauriin ärevust ja tõstab meeleolu, vähendab lihaste väsimust ja tõstab sportlikku vormi, mistõttu kasutatakse seda energiajookides koos kreatiiniga. Siiani puuduvad usaldusväärsed katsed inimestega. Tarbides 500 ml energiajooki, saab organism 1000 – 2000mg tauriini, mis on kuni viis korda suurem päeva jooksul tavatoidust saadavast tauriini kogusest.

Kas energiajoogid on ohutud?
Energiajookide ohutuse hindamiseks puuduvad piisavad andmed koostisosade koostoimest. Arvatakse, et paljude koostisosade koostoime kofeiiniga suureneb. Energiajookidest peaksid loobuma **epilepsiahaiged,** kuna joogid võivad neil esile kutsuda tõsiseid haigushooge.
Energiajooki ei tohi kasutada spordijoogina, sest see suurendab vedeliku kadusid ning tõstab vererõhku.

Energiajoogi tarbimist koos alkoholiga tuleks vältida. Kuna energiajook kui ka alkohol on vett väljutava toimega, väheneb veesisaldus organismis, mistõttu suurenevad vere alkoholisisaldus ja joove.

Ene Kinks
tervisespetsialist

Väike-Maarja Põllumeeste Selts

Selts aastast 1896

Kodulehekülg: www.v-maarja/vmps
Pilte tegevusest: http://picasaweb.google.com/vmpselts
Pärandkultuuri töögrupi materjalidega on võimalus tutvuda: http://parandkultuur.wikispaces.com

Imbi Tomberg 08.04 Harri Lõomets 09.04

Palju õnne!

Eesti Vabariigi sünnipäev ja vastlapäev

24. veebruaril tähistasime lisaks Eesti Vabariigi aastapäevale ka vastlapäeva. Kaks pildimeenutust neist sündmustest. Volikogu esimees Hans Kruusamägi kõnelemas Väike-Maarja vabadussamba juures. Ülaloleval pildil tuntakse rõõmu auväärsetest suuskadest.

Maanaiste uus ettevõtmine - talutoiduga tugevaks!

Kes ei oleks väsinud üleüldisest viletsate aegade, kõrgete hindade ja kehva elujärje üle hädaldamisest? Meile on pead antud selleks, et neid kasutada: mõelda välja, kuidas kõige kiuste perel ka raskel ajal kõht täis saada.

MÕELDUD:

· Mida vähem on rahalisi võimalusi, seda toitvam ja tervislikum peab toit olema. Ja mis võiks olla tervislikum kui kõik see, mis oma kodu lähedalt saadud ja oma kätega valmis tehtud?

· Eestis on tänavune aasta kuulutatud uuenduste aastaks. Aga vanarahvas, kes on ju teada-tuntud oma tarkuse poolest, on ikka öelnud, et „kõige parem uus on hästi unustatud vana"!

· Väike-Maarja vallas on hulgaliselt talunikke, kes kõik toodavad erinevat väärtuslikku algmaterjali igati tõhusa koduse toidu valmistamiseks. Aga me ei tea, kes mida toodab, kust seda osta saab ning, mis kõige tähtsam, mida ja kuidas sellest valmistada.

· Eestis on mitmeid toitumis-, toitlustus-, tervishoiu- jt spetsialiste, kes võiksid jagada meiega oma teadmisi, et oskaksime valida sobivaima ja parima võimaliku.

· Koduvallas ja mujal on küllaldaselt hakkajaid perenaisi, kes võiksid meile õpetada häid toiduvalmistamise nõkse nii esiemadeaegsete kui ka tänapäevaste retseptide järgi.

· Tahaks teada, millest teha energia- ja vitamiinirikast toitu varakevadel, kui peenralt veel värsket ei saa. Kuidas kasutada aiaääres tärkavaid esimesi rohelisi lehekesi? Mida peale piimasupi võiks veel valmistada piimast? Kuidas teha leiba? Küsimustest juba puudu ei tule!

TEHTUD:

· 20. märtsil alustas MTÜ Pandivere Arendus-ja Inkubatsioonikeskus taotluste vastuvõttu toetuste saamiseks LEADER-programmi meetmest „Innovatsioon ja oskused on allikate allikas". Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi aktiivsetele naistele tähendab see järgnevatel nädalatel ootust ja lootust, et nende projekt rahastamisvääriliseks hinnatakse.

Laupäeval, 4. aprillil kell 11 toimub Väike-Maarja rahvamaja keldrikohvikus esimene talutoiduhuviliste kokkusaamine. Arutame, millistel teemadel, lisaks meie poolt ette valmistatutele, veel infot saada ja kogemusi jagada soovitakse. Kuulame toitlustusspetsialisti loengut täisteratoitude kasulikest omadustest. Saame osa ravimtaimede ja neist valmistatavate tervistavate teede tutvustusest. Maitseme kohapeal keedetud taimeteesid ning täisterajahudest ja –helvestest putrusid.

Tuletame koos meelde, et muidu enamasti omaette hoidev eesti inimene oskab raskematel aegadel ka kokku hoida. Oma pere, sõprade ning lähikondsetega. Vahva, kui kodukandis põlvest põlve pärandatud taluperenaiste tarkusi õppides saame ka poekorvilt veidi raha kokku hoida. Oskus teha toiduletilt õige valik võimaldab pakkuda perele parimat. Nii olemegi jälle tugevamad!

Kadri Kopso
VMPSi maanaiste osakonna liige

Märtsiküüditamise ohvri Ants Preemi päeviku sissekanne 25. märtsist 1949

25. märtsil möödub 60 aastat päevast, mil varahommikune koputus uksele määras üle 20 000 inimese saatuse. Märtsiküüditamise ohver oli ka Väike-Maarja Gümnaasiumi lõpuklassi noormees Ants Preem, kes vahistati koos emaga oma kodutalus ja saadeti asumisele Krasnojarski kraisse. Arreteerimise, pika teekonna Siberisse ja elu kaugel maal pani Ants Preem kirja päevikusse. Käesolevas lehes jõuab lugejateni päeviku sissekanne küüditamispäevast.

Ene Preem

25. märts 1949

Eelmisel õhtul heitsin küll rahulikult magama, kuid ärkamine polnud sugugi nii rahulik. Mind äratas tädipoeg Sam, kellega magasime ühes voodis. Müksimine ja kolistamine toas. Avades silmad, nägin, et tuba oli täis võõraid mehi. Nägin hämaras toas meeste käes helkivaid relvi ja taipasin kohe, milles asi seisis. Oli tuldud meid arreteerima. Tõusin voodis istuli, kuid enne kui sain sõnagi öelda, küsiti minult sissejuhatuseta, kus ema on. Teadsin, et ema on Leemetsil siga söötmas, kuid arusaadavalt vastasin, et ma ei tea. Seepeale anti mulle käsk riietuda. Vaatamata sellele, et taipasin seisukorra tõsidust, olin ma täiesti rahulik. Riietusin ja astusin kööki. Enamik mehi oli lahkunud. Mind oli valvama jäetud kaks erariides relvastatud meest. Minu küsimusele: "Milles asi seisab?", sain ma lühikese vastuse: "Küllap varsti kuulete!". See oli umbes kell pool seitse hommikul.

Vaevalt sain istuda ja keerata suitsu, kui tuli ka ema. Tema oli näinud võõraid hobuseid ja inimesi väravas ja tõtanud koju. Peab ütlema, et arreteerijad olid äärmiselt õnnelikud kui nägid ema tulemas. Ma ei tea täpselt palju oli arreteerijaid, kuid arvan, et neid oli kümne ümber. Tundsin ainult Saage Kaarlit, täitevkomitee esimehe abi. Köögilaua ääres, viieliinise lambi valgel lugesin endale ja emale ette kuulutuse, milles oli öeldud, et kõik kulakute, arreteeritute ja saksalaste käsilaste perekonnad kuuluvad väljasaatmisele Eesti territooriumilt. Kaasa oli lubatud võtta kraami 1500 kg. Pakkimiseks aega kaks tundi. Kaasa oli lubatud võtta kõik, välja arvatud talu inventar, s.o loomad ja põllutöömasinad.

Peale kuulutuse ettelugemist oli toas natuke aega vaikus. Nutma ei hakanud ega verest löönud välja ei ema ega mina. Peale natukest vaikimist küsis ema, mis põhjusel meid välja saadetakse. Kulakud me ei olnud ja isal oli kohus ka alles olemata. Vastati ainult, et vallamajas selgitame. Nimekirjas nägin peale enda, ema ja Kaarli nime veel Vilba ja Vainola perekonna nimesid.

Enamik arreteerijaid lahkus. Meid emaga jäi valvama neli inimest, kelledest üks oli puhas eestlane, kaks "segaverelist" ja üks venelane. Nende ülem soovitas meile kaasa võtta võimalikult palju toiduaineid ja riideid, kuid eriti toonitas ta sae, kirve ja kahe ämbri kaasavõtmise tähtsust. Kuid miks just kahe ämbri, seda siis ei mõistnud, ega ütelnud ka tema. Üldiselt soovitas ta võimalikult palju kraami kaasa võtta, sest tema ütluse järgi polnud kaks tundi hiljem ükski asi kodus enam meie oma.

Meie õnneks käisime tema soovituse järgi, kuigi me ei lootnud pakkidega kuigi kaugele jõuda. Pakkimiseks oli meil üle kahe tunni aega, sest tšekistid ootasid teisi, kes olid läinud kuhugi mujale ja seepärast oli meil pakkimiseks aega rohkem. Umbes kell 11 lasti minul hobune (Meinu) ette rakendada ja pakid rekke laduda.

Pakkimise ajal ei lastud meid naabritega ühendusse astuda ega kedagi meile. Abo Aliide tegi küll ühe laenu tagasinõudmise ettekäände all katset meile tulla, aga aeti ukselt tagasi.

Kogu pakkimise aja tuhnisid arreteerijad ringi. Leidsid üles isegi ema viinapudeli, kuid ei julgenud enne hakata tühjendama kui olid mulle ühe klaasitäie sisse jootnud. Nähtavasti kartsid mürgitamist. Samuti käskis nende ülem emal meestele süüa valmistada. Erilist tarvidust selleks küll polnud, sest mehed juba alguses tõid endale toorest liha ja sõid tublisti. Üldiselt siiski ei või nende kohta midagi halba ütelda. Pakkimist nad ei takistanud ja vargad nad polnud ka. Igatahes meie teada ei võtnud nad midagi, väljaarvatud liha ja viin.

Umbes kell pool 12 saabusid teised tšekistid ja kohe algas ka sõit Simunasse. Enne kodunt lahkumist käisin veel kõik toad läbi. Kõik oli kohutavalt segi. Põrand oli igasuguse koliga kaetud. Vaatasin toast lahkudes kella. 5 minutit puudus poole kaheteistkümnest. Ainsaks saatjaks meie tädipoeg Sam. Tema oli juhuslikult koolivaheajal meil. Meie õnneks. Temale sai ütelda peidetud asjade asukohad ja korraldused Lindale, kes oli Kadrinast siirupit toomas. Kuid Sami taheti ka vallamajja kaasa võtta ja sinna lasta isal järgi tulla. Ema palvel seda siiski ei tehtud, kuid sedagi ainult põhjusel, et Saage Kaarel teadis, et ta tõesti on tädipoeg ja viibib koolivaheajal tädi juures külas. Saage Kaarlilt palus ka ema, et ta hoolitseks selle eest, et Linda saaks kätte kõik oma asjad. Kaarel lubas ja pidas oma sõna rohkem kui vaja. Linda olevat kätte saanud kõik omad asjad ja peaaegu kõik meist mahajäänud koduse kraami.

Niisiis, umbes kell pool kaksteist lahkusime kodunt. Ühe ree peal, millel olid pakid, istusime mina, ema ja üks valvur. Teisel reel tulid teised tšekistid. Ohjad olid ema käes, mina ohje ei võtnud. Õue jäi maha Sam, Saage Kaarel ja üks NKVD mees. Nemad pidid üles kirjutama meie mahajäänud varanduse. Väravalt ma tagasi ei vaadanud, kuulsin ainult ketis oleva Välgu haukumist (Välk lasti kolm päeva hiljem maha kuna läks metsikuks). Ka siis ei nutnud ei ema ega mina. Mina vaatasin sellele kui ajutisele ekskursioonile minekule.

Ilm oli pilves, udune ja soe. Sõites külavahelt läbi, ei näinud ma ühelgi õuel ega aknal ühtki inimest. Nadalama oli sellel hommikul nagu välja surnud. Alles Kurtnal nägin ma inimesi. Lutsepa perenaine oli juhuslikult oma õues. Tema hüüdis meile midagi ja hakkas ise nutma.

Vastu enne Simunat ei tulnud mitte keegi ja kuskil ma ei näinud inimesi. Võiveres jäid ka teised tšekistid maha. Nad läksid Pällole, kes olid ka väljasaatmisele määratud. Simunas Klaukse Helene oli õues ja tuli rääkis meiega. Meie valvur, noor Siberi poiss, seda ei takistanud. Simuna vahel peatusime natuke ja rääkisime Spitsi Luisega. Kuid poodi ei lubatud meil minna.

Vallamaja juurde jõudes nägime seal hobuseid, autosid ja tšekiste. Meie pakid laaditi ühele autole. Mõned autod olid juba pakke täis, enamik aga veel tühjad. Meid ise aga viidi vallamajja.

Vallamajas oli juba enne meid hulga inimesi. Mina tundsin sealt paljusid. Sama saatuse osaliseks olid saanud Ausi tüdrukud, Rajamäe perekond ja Veia vanaema Kurtnalt ja Liive Artur Määrist. Teisi mina ei tundnud, kuid ema tundis kõiki.

Vallamaja ooteruumis istusime meie, s.o neljakümne inimese ümber eestlasi ja hulga NKVD mehi ja sõdureid. Eestlased istusid kõik tõsiste nägudega. Uudistades vaadati igat uustulnukat.

Ükshaaval käisid kõik perekonnapead kantseleis, kus korraldati paberid. Kui ema kantseleist välja tuli oli ta nägu üsna tõsine. Ta oli näinud paberilt koha nime, kuhu me olime väljasaatmisele määratud. See koha nimi oli juba üksi paljuütlev. See koht oli – Siber. Vallamajas oli veel võimalus meid külastada ja tuua pakke. Meile tõi paki Spitsi Luise.

Ootamine vallamajas oli pikk ja igav. Vahepeal, s.o umbes poole nelja paiku, saadeti mõned autokoormad inimesi ära. Meie jäime aga vallamajja istuma. Kuna istusin akna all, siis kriipisin ajaviiteks vallamaja aknalauale oma nime ja kuupäeva. Mälestuseks.

Umbes kell 5 loeti ette nimed, kes pidid ära sõitma. Nende hulgas olime ka meie. Selle korraga sõitsid neli autokoormat inimesi. Meiega ühes autos olid Veia vanaema ja Pällo perekond ning üks saatevalvur. Lahkumise juures oli kaks eestlast Kurtnalt – Ainomäe Jakob ja Jalakas.

Ärasõidu ajal alustasid teised laulu "Eestimaa su mehemeel!", kuid sellest ei tulnud suuremat välja. Tee oli mudane ja halb. Seepärast sõitsid autod aeglaselt. Teepeal sõitsid meile vastu inimesed kraamikoormate ja valvuritega. Need olid väljasaadetud Padust ja Sireverest. (Nimelt sõitsime Rakverre Laekvere kaudu).

Laekveres autod peatusid. Tee oli ummistunud autodest ja vooridest. Need olid Paasvere vallast väljasaadetavad inimesed. Laekveres nägime tuttavaist endist Nadalama meierit Saarepere Almat ja Leemetsi Feliksit. Nemad tõid meile poest suitsu ja viina. Eriti tarvilik oli viin, sest jalad olid märjad, ilm niiske ja külm. Võisime kergesti lahtisel autol külmetada ja haigestuda.

Jõudes Laekverest läbi suurele Venevere – Rakvere maanteele, läks sõit tunduvalt kiiremini. Meie autode voorile liitus järjest uusi autosid. 8 km enne Rakvere lugesin nad üle ja sain üsna suure arvu, nimelt 28. Oli selge, et see polnud enam ühe – kahe perekonna arreteerimine.

Meie saatjad ei teadnud meie sõidusihti ja seepärast sõitsid autod Rakvere turuplatsile Tekla hoone ette. Olgugi, et oli õhtune aeg, oli rahvast üsna palju liikumas. Oli imelik tunne seal seista ja oodata, sest kõik möödaminejad vahtisid meid. Kuid eriti halb oli meie saatjail. Oli rõõm vaadata, kuidas nad ärritusid ja muutusid närvilisteks. Lõpuks ometi jätkus sõit. Meid viidi läbi Rakvere Aluverre. See on umbes 8 km Rakverest, esimene raudteejaam Rakvere – Kunda liinil.

Lähenedes maanteed mööda Aluverele, nägime raudteel tohutu pikka kaubarongi. Meid viidi rongi tagumise otsa juurde. Seal käis inimeste laadimine autodest vaguneisse. Peale natukest ootamist asuti ka meie laadimisele. Laadimine oli hästi korraldatud. Pakid tõstsid autodest vagunisse NKVD mehed. Ise tuli ainult n.ö käed taskus järgi astuda. Laadimine läks ruttu. Meie vagunisse laaditi neli autokoormat inimesi, kõik Avanduse vallast, kokku 23 inimest koos pakkidega.

Peale laadimise lõpetamist viidi vagunist latern välja. Vagunis muutus pimedaks, aknad olid raudluukidega suletud. Niisiis, olime vangid.

Sellel õhtul me ei korraldanud midagi. Kobisime naridele või mõned pakkide hunniku otsa ja katsusime jääda magama. Enne magama jäämist "rohitsesime" endid, sest magada märtsi ööl väljas pole sugugi lihtne.

Nii möödus 25. märts.

Toitumisteraapia - uudne eriala Eestis!

Toitumisteraapia on Eestis uudne eriala. Toitumisteraapia on toitumis- ja terviseteaduse rakendamine selleks, et aidata inimesel oma terviseprobleemidega paremini toime tulla. Toitumisterapeut kasutab oma töös toidu ja toitainete looduslikku ravitoimet, aidates inimesel parema terviseni jõuda.

Toitumisteraapia on vajalik läbi terve elu: imikutele, lastele, noorukieas, sportlastele, rasedatele ja eakatele.
Toitumisnõustaja aitab teil üle vaadata teie toitumisharjumused ning paika panna just teile sobiva menüü ja kaloraazi, nõustab toidutalumatuse ja -allergia osas.

Rohkem informatsiooni leiate Interneti kodulehelt: www.toitumisteraapia.ee
Toitumisnõustaja Reelika Veelma võtab teid **vastu Väike-Maarjas** Ravi tn 1. Etteregistreerimine tel: 521 3629. Ühe seansi hind on 250 krooni.

AS Vao Agro palub abi

AS Vao Agrol on sõlmitud lepinguid tööosakute või ühistatud vara eest, mida pole senini välja võetud:
Harald Malmberg, sünd 1932. a, lepingu sõlmimise ajal elas Koonu külas;
Rein Laigu, sünd 1941. a, meie andmetel surnud, viimane elukoht Tallinnas;
Vladimir Aleksejev, sünd 1934. a, lepingu sõlmimise ajal elas Vorsti külas;
Ernst Augervald, sünd 1934. a, lepingu sõlmimise ajal elas Liivakülas;
Ermina Augervald, sünd 1937. a., lepingu sõlmimise ajal elas Liivakülas.

Kui meiega võtab kontakti võimalik raha saaja, oleks soovitav saata meile koopia raha saamise õigust tõendavast dokumendist, näiteks pärimistunnistusest.
Ootame teavet 30. juunini 2009. Hilisemaid pretensioone ei arvestata. Igasugune info on teretulnud.

Kontakt: vao.agro@neti.ee
tel 322 0214, Vao küla, Kiltsi 46230 Lääne-Virumaa

KUULUTUSED

* Müüa saetud ja lõhutud küttepuid koos kohale toomisega. Tel 526 8785

* Odavalt müüa lõhutud küttepuid. Müüa ka 3-meetriseid. Kohalevedu. Tel 5342 6318

* Müüme aasta läbi lõhutud ja sobivas mõõdus küttepuid. Kogused täpsed ja mõõdetavad, puud on koormasse laotud. Pakume ka 3-meetrist küttepuud. Tel 501 3862.

* Müüa maja Väike-Maarjas, Ravi tn 5. Info 510 9685.

AVATUD USTE PÄEV

Väike-Maarja Gümnaasiumis
10. klassi astujale ja
Õppekeskuses põhikooli lõpetajale
16. aprillil

Kell 11.30 õppimisvõimaluste tutvustamine Väike-Maarja Gümnaasiumis (klassis 302)
12.00 tutvumiskäigud õppe– ja spordihoones
12.30 võistlusmängud spordihoones
Sisseastumiskatsed 10. klassi toimuvad 17. juunil. Täpsem info www.v-maarja.ee/vmgym

Kell 10.00 Väike-Marja Õppekeskuses õpetatavate erialade tutvustamine (saalis)
10.30 tutvumine puhastusteenindaja, müüja ja koka eriala õpilaste praktilise tunniga. Tutvumiskäigud õppehoones, õpilaskodus ja spordihoones.
12.30 võistlusmängud spordihoones
13.30 tutvumine autotehniku eriala praktilise tunniga. TRAKTORITE VIGURSÕIT

Dokumentide vastuvõtt alates 1. juunist 2009. Täpsem info www.v-maarja.ee/vmok/ Gruppidel palume eelnevalt registreerida e-postil vmok@v-maarja.ee
TULE TUTVUMA!

Väike-Maarja taaskasutuskeskus (Tamsalu mnt 1 II korrusel) on avatud igal reedel ja laupäeval kell 10-15. Info 526 0283

Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse (Ravi 1 II korrus) hooldekodu päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid
uriinipidamatuse abivahendeid:
naha- ja haavahooldusvahendid, imavad aluslinad, mähkmed jm.
Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt. Tellitud tooted tuuakse kohale esmaspäevaks, **6. aprilliks kella 10.00.** Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel 326 1345, 5656 4959.

Väike-Maarja rahvamaja taga platsil 23. mail algusega kell 11.00

ROHEVAHETUS AIAKLUBI EE

* Rohevahetus on 2007. a Aiaklubi poolt alguse saanud **aia- ja taimehuviliste kokkusaamine, mille käigus vahetatakse omavahel või antakse ära oma aia või kodu ilu- ja tarbetaimi, pistikuid, seemneid, sibulaid, juurikaid või muid aiatarbeid.** Rohevahetus on **TASUTA**! Tulla võib ka siis, kui endal pole rohelist kaasa võtta - saab tutvuda teiste aiahuvilistega ja näha, mida pakutakse.

Riigikogu liige **Ain Seppik** kohtub rahvaga
26. märtsil kell 17.30 Väike-Maarja raamatukogu lugemissaalis.
Räägime Vabariigi Valitsuse ja õiguskaitseorganite (nt KAPO) tööst.
Lisainformatsioon Siret Kotkalt: tel 521 1278, e-post: siret@kesknoored.ee

Nõmme külas toimub õunapuude lõikamise koolitus

Kevade hakul alustame aias viljapuude lõikamisega. Oluline on puid lõigata õigel ajal ja õigesti kuna lõikusest oleneb puu saagikus, eluiga ja tervis.

Kui soovid õunapuude lõikamise endale selgeks teha oled oodatud 4. aprillil õunapuude lõikamise õppepäevale Väike-Maarja valda Nõmme külla. Osavõtutasu on 300 krooni Palun registreeruda piret@virkus.com või tel 5049835 kuna kohtade arv on piiratud. Täpse asukoha ja kellaaja teatan arve tasujale. Tulles varu aega ja võta tööriistad (oksakäärid, saag), pirukad ning kuum tee kaasa, sest vahva pikk päev tõotab tulla kuna lõikame niikaua kuni asi selge. Räägime ka väetamisest ja puutüve valgendamisest ning kahjurite ennetamisest. Kohapeal saab ka korralikke lõikeriistu osta.

Piret Pihtjõe
Virkuse Maastikukujunduse aednik-aiakujundaja
www.virkus.com/aiandus

Pühenda heateoks 45 minutit!

Väike-Maarjas on 30. märtsil doonoripäev

Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskus korraldab esmaspäeval, 30. märtsil kell 10.30–15.00 Väike-Maarja rahvamajas doonoripäeva.

Doonorlus on heategevus, mis ei nõua palju aega ega vaeva, kuid aitab paljusid inimesi meie keskel.

Annetatud verd kasutatakse iga päev rasketel operatsioonidel, sünnitustel, patsientide raviks verejooksu, raske trauma, aneemia, leukeemia, vähi- ja maksahaiguste, põletuste ja paljude teiste haiguste puhul. Lisaks on doonorivere abil võimalik teha iga päev paljusid plaanilisi operatsioone, mida muidu ei saaks suure verekaotuse kartuses sooritada.

Doonoripäeva külastamiseks tuleks varuda umbes 45 minutit, millest vereloovutus võtab 5 kuni 10 minutit ning ülejäänud aeg kulub ankeedi täitmisele, meditsiinilisele läbivaatusele ning väikesele puhkusele pärast vereandmist. Vereandmine on valutu ja ohutu protseduur, mille käigus võetakse doonorilt 450 ml verd. See moodustab kõigest 8% kogu täiskasvanu inimese verest. Vere maht taastub kohe, vererakkude arv keskmiselt 72 tunni jooksul.

Loovutades verd saame olla kindlad, et Eesti haiglate verevarud on piisavad. Verepuudus on meie kõigi ühine mure, sest abivajaja rolli võivad õnnetu juhuse tõttu sattuda ka meie sõbrad, lähedased ja tuttavad ning doonorivere olemasolust võib ühel päeval sõltuda ka meie enda elu.

Tule doonoriks, kui oled:

* terve, ei põe hetkel mõnda viirushaigust ega tarvita ravimeid

* puhanud ja söönud

* kehakaaluga üle 50 kg

* 18-60 aastane

Viimasest vereandmisest peab olema möödunud meestel 60 päeva ja naistel 90 päeva. Kui Sulle on tehtud nõelravi, tätoveerimisi või naha augustamisi, saad verd loovutada 6 kuu möödudes.
Vereloovutusele tulles võta palun kaasa pildiga isikut tõendav dokument.

Verekeskus soovitab tutvuda lisainfoga www.verekeskus.ee
Tule doonoriks – Sina saad aidata!

Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskus
www.verekeskus.ee

Talvekuudel sündinud

Rasmus Kurg	19.02.2009
Kaur Põldoja	17.03.2009

Tervist ja rõõmsat meelt!

Õnnitleme märtsikuu eakamaid sünnipäevalapsi!

Salme Pärnassalu	01.03 – 82
Elvira Leon	01.03 – 70
Vambola Kruve	02.03 – 86
Arvi Tiismaa	03.03 – 70
Elfriede Palmisto	04.03 – 88
Hilja Tikkerbär	04.03 – 80
Vladimir Svetõšev	04.03 – 75
Leonhard Kägo	05.03 – 88
Mari-Anne Ojasalu	05.03 – 70
Marianne-Anette Mattisen	07.03 – 88
Elmar Mäe	07.03 – 86
Leili Kokk	07.03 – 81
Benita-Rosine Hunt	07.03 – 80
Vaike Valk	08.03 – 85
Artur Karming	10.03 – 85
Linda Grauberg	11.03 – 82
Uko Jagus	11.03 – 70
Jüri Raag	12.03 – 75
Robert Eerikson	13.03 – 82
Resella Saal	13.03 – 83
Alma Tammus	14.03 – 87
Aniita Tamm	14.03 – 86
Leida Domareva	14.03 – 83
Aino Lehtmets	15.03 – 80
Heldur Kriiva	15.03 – 70
Alma Org	16.03 – 87
Helmi Tõnissoo	19.03 – 84
Evi Eerikson	20.03 – 80
Heinrich Komp	23.03 – 75
Külli Küngas	26.03 – 70
Aleksandra Milkova	27.03 – 83
Uno Kunnberg	27.03 – 70
Vilma Niinsalu	28.03 – 75
Elmar-Ferdinand Võõras	29.03 – 90
Heljo Kukkur	29.03 – 81

Soovime õnne ja tugevat tervist!
Väike-Maarja Vallavalitsus

Tähelepanu!
Inimestel, kes ei soovi, et tema sünnipäev ja vanus avaldatakse, anda sellest teada vallalehe toimetajale telefonidel 329 5758 või 526 3831.

Juta Kasu	11.10.1926 - 18.02.2009
Zinaida Stepantšuk	17.11.1930 - 06.03.2009

Koguduste teated

Väike-Maarja kirikus

jumalateenistused pühapäeviti kell 12.
Koguduse vaimulik on Ahto Mäe.
EELK Väike-Maarja koguduse aadress:
Tamme 3, 46202 Väike-Maarja.
Tel 511 7552, e-post: vaike-maarja@eelk.ee

Avispea kirikus

jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30
Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund.
Telefon 323 5450. Koguduse veebileht: http://avispeakogudus.onepagefree.com
Koguduse blogi Internetis: avispea.blogspot.com

29. märtsil kell 10.30 toimu kunagise Avispea Vabakoguduse pastori **Elmar Palumäe 100. sünniaastapäeva mälestusteenistus**.

Simuna koguduses

jumalateenistused pühapäeviti kell 12
Koguduse hooldajaõpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Telefon 5345 3967 või tel/fax 332 8021,
e-post: enn.salveste@eelk.ee

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas - Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas - Helvi Vahter, tel 524 7944

Aiapidajad!
Rikkalik valik lillesibulaid, lille- ja köögiviljaseemneid ootab Sind Simuna postkontoris.
Oleme avatud E-K 8.00-15.30, N 8.00-17.00, R 8.00-13.00.

Väike-Maarja gümnaasiumi vilistlaskogu koguneb taas 4. aprillil kell 12 gümnaasiumi peamajas.